Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
...АЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

№ 155 (16378) | 1983 оной июлиин 6, среда | Сэн 3 мүнгэн.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АЖАЛАЙ ҮДЭР

ҮЛ ТОДОРОО

галай ОПХ-гай Закалтусай фермын үнинэй һаалишан Валентина Константиновна Купрякова шалгараа. Тэрэ жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 1598 килограмм һү абажа, бүхыдөө 43210 килограмм һү һаагаа юм. Удаадахи һууридань Тимлюйн һаалиин фермэдэ ажалладаг Александра Федоровна Гончарова гаранхай. Энэ нүхэрнай үнгэрһэн хугасаа соо үнеэн бүриһөө 1535 килограмм һү һаагаа. Мүн Красноярай фермын дүршэлтэй һаалишан Любовь Максимовна Суворова бүхыдөө 47388 килограмм һү абажа мүрысөөндэ шангай һуури эзэлээ юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ районой ажахынуудта ехэ һүнэй түлөө тэмсэл үргэн дэлисэтэйгээр үргэлжэлһэн зандаа.

Д. НИКОЛАЕВ.

БҮРИДЭ 1202 ГРАММААР...

на. Жэшээлбэл, тус ажахын Алташын-Адагай отделениин үнинэй тугалшадай нэгэн Гыпылма Балданова харууһалхаар даажа абаһан 38 тугалнуудайнгаа тус бүриин шэгнүүрые хоног бүридэ 1202 граммаар нэмээнэ. Дүршэлтэй тугалшан тугалнуудаа шанаржуулагдаһан тэжээлээр, искусственна аргаар бэлдэгдэһэн һүөөр хооллуулхаһаа гадна ногоо элбэгтэй бэлшээридэ адуулна.

Эдэ үдэрнүүдтэ түрүү тугалшан нажарай сагта тугалнуудай шэгнүүрые ехээр нэмээхээр абаһан уялгаяа заабол дүүргэхээр эрмэлзэнхэй ажаллана.

В. ШИРДАРМАЕВ.

ШАРМАЙН ОРОЛДОНО

Улаан-Үдэ хотын почтамтын хүдэлмэрилэгшэд Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, тарифна олзо доходой табан һарын даабарие аяар майн 28-да дүүргээ һэн.

Почтамтын хэлхээ холбооной предприятинуудай дунда хотын хэлхээ холбооной нэгэдэхи (начальнигынь Л. К. Евтушенко), 20-дохи (А. С. Чашина), 35-дахи (К. А Орлова), 34-дэхи (Ч. С. Антинкина) таһагууд, тиихэдэ бэшэг тараадаг болон страхованиин участогууд түсэбтэ даабаринуудаа май һарада дүүргээ.

Мүнөө почтамтын хүдэлмэрилэгшэд хахад жэлэйнгээ түсэбые түрэл республикынгаа ойн баярта бэлэг болгон июниин 28-да дүүргээд жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын тула шармайн оролдожо байнхай.

Б. СОТНИЧ.

ХАРТААБХАЯА ХАРУУҺАЛНА

Гансашье эдеэ хоолдо ородог бэшэ, мүн адууһа малда шэмэ шанартай тэжээл болохо хартаабхын ургаса эрид дээшэлүүлхэ зорилго хараалһан Бодоной совхозой хартаабхашад эдэ үдэрнүүдтэ плантаци дээрээ туха сүлөөгүй ажалланад. Хабартаа совхозой механизаторнууд 20 гектарта хартаабха һуулгаа бэлэй.

— Энэ жэлдэ хартаабхынгаа тарилгые табан гектараар үргэдхөөбди. Нёдондо механизаторнууднай гектар бүриһөө 74 центнер ургаса хуряаһан һаа, байгша ондо дунда зэргээр 100 гектарһаа бага бэшэ хартаабха малтаха уялга абанхай. Хартаабхын поли Һүбэ һууринай дэргэдэ, горхоной эрьедэ нэмжыдэг юм. Тиимэһээ зундаа хэрэгтэй сагтань уһалжа байхаар дүүрэн аргатай гээшэ — гээд, совхозой ахамад агроном П. И. Албашеев хөөрэнэ.

Хартаабха ехээр малтажа абахын тула Бодоной совхозой хартаабхашад гансашье тарилгаяа үргэдхэхэ бэшэ, мүн ургасыень эрид дээшэлүүлхээр хүдэлмэри ябуулна. Нэн түрүүн энэ хабарһаа эхилжэ тус ажахыда хартаабхашадай тусхай звено байгуулагдажа, хүтэлбэрилэгшөөрнь дүршэлтэй механизатор Виктор Алексеевич Несенов томилогдонхой. Тиихэдэ тус звеногой ажал бригадна подрядай гуримаар эмхидхэгдээ юм. Шэнэ гуримаар ажаллагшад саашадаа баян ургаса ургуулха бүрсэ ехэ түлбэри абадаг болохонь. Ажахытайгаа хэлсээ баталжа, тодорхой түсэб хараалхадаа звеногой гэшүүд тэрэнээ заабол бэелүүлхын түлөө оролдожо захалаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ хартаабхашад плантацияа борнойлжо, буртаг ногооень усадхана. Нажартаа звеногой гэшүүд хартаабхынгаа ургажа бултайхаһаа урид нэгэ улаа борнойлоод, эшэ набшынь гарахала зурууд хоорондын эллүүрилгэ хэхэ түсэбтэй. Мүн энэ үедэ минеральна үтэгжүүлгэ нэмэлтэ тэжээл болгон оруулха юм. Һүүлээрнь хартаабхаяа обоолхо байна. Нажартаа гэхэ гү, али хартаабхынгаа ургажа, эшэ набшынь бултайжа захалхада горхоной уһа залажа, хэды дахин уһалхаар хараалнад. Мүнөө үедэ звеное хүтэлбэрилэгшэ Виктор Алексеевич Несенов тракторээрээ тарилгаяа борнойлно. Тиихэдэнь звеногой гэшүүд З. Кашапова, А. Калитникова, Е. Батуева гэгшэд плантациингаа зарим участогай буртаг ногоо усадхана.

— Һая болотор ходо хүйтэншэг байжа, поли дээрэмнай элдэб үрмэдэһэн ургажа захалаа. Зарим участогуудта яһала үндэрөөр ургажа, тарилгыемнай хушажа захалаа юм. Эндэ борнойлходо туһагүй. Тиимэһээ өөһэдөө гараараа зулгаажа усадхаагүйдэ аргагүй, — гэжэ Виктор Алексеевич хэлэнэ.

Хабартаа 20 гектар полидоо хартаабхаяа оньһон аргаар таряа һэн. Зарим хубиень совхозой конторын хүдэлмэрилэгшэд. Һубын дунда һургуулиин һурагшад юрын аргаар, плугэй хойноһоо һуулгаа юм. Бултадаа нэгэ доро оролдожо, бүхы хартаабхаяа богони болзорто, һайн шанартайгаар тарижа дүүргээ.

Нёдондо тарилгань буртаг ногоондо дарагдаһандаа бага ургаса абтаа бэлэй. Харин байгша оной зун хартаабхашад плантацияа таһалгарлагүй харууһалхаар шиидэнхэй ажаллана.

— Ургуулһан ургасынгаа зэргээр түлбэрее абадаг болоходоо звеногой гэшүүд бүхы хүдэлмэрээ түсэблэжэ ябуулдаг болонхой. Мүн ажахыдамнай огородшодой, хартаабхашадай, кукурузашадай ажалые бригадна подрядай гуримаар эмхидхэхэдэ, бүтээсэнь, хүн бүхэнэй харюусалгань эрид дээшэлжэ, шанарынь һайжарна. Энэ жэлдэ совхозоймнай хартаабхашад хараалһан зорилгонуудаа сум бэелүүлжэ, горитойхон амжалта түйлаха байһандань этигэмээр, — гэжэ Бодоной совхозой ахамад агроном П. И. Албашеев хэлээ һэн.

В. ДОРЖИЕВ.

Баргажан.

ДҮН СОГСОЛОГДОО

Районой ажахынуудай һү һаалиин фермэнүүдэй малшадай зүблөөн һаяхан Загарайда үнгэрөө. Эндэ «Районой һү һаалиин фермэнүүдэй коллективүүдэй үбэлэй үедэ хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд болон эдэнэрэй зунай сагта бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудалаар районой агропромышленна нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Г. И. Прокосов элидхэл хэһэн байна.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ Онохойн совхозой нэгэдэхи һү һаалиин фермые даагша Е. П. Потемкина, Хүрбын туршалта-үйлэдбэриин ажахын ахамад зоотехник И. Ф. Мартынов, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи фермые даагша А. И. Семенюк, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һүнэй комплексын һаалишан Е-Х. Д. Цыденова, «Дружба» совхозой партбюрогой секретарь В. З. Жимбеев, Тайлсын совхозой ветеринарна врач Г. С. Дмитриева, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлдэхэ ба хинан шалгаха талаар районой гүрэнэй ахамад инспектор З. М. Рудакова, «Гигант» колхозой ахамад зоотехник Н. Г. Занграев гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, ажал хүдэлмэридөө бии байгаа арга боломжонуудаа, дутуу дундануудаа элирхэйлһэн байна. Үнгэрһэн хугасаа соо һү ехээр һааһан коллективүүд урмашуулагдаһан байна. Тэдэнэй тоодо Хүрбын ОПХ-гай һүнэй комплекс (һү үйлэдбэрилхэ талаар поточно-цеховэй гуримда ороһон), мүн XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи һү һаалиин фермын коллектив КПСС-эй райкомой, райгүйсэдкомой хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой президиумэй болон ВЛКСМ-эй райкомой Улаан тугта хүртөө.

Һаалишад Г. А. Занграева, А. Г. Шульгина, Р. Г. Белых, Ф. К Вставская, Л. Ф. Козлова, Ф. Р. Резванова болон бусад Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

Социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гарагшадай хүндэлэлдэ районой түбэй талмай дээрэ ажалай Алдар солын туг үргэгдөө.

Н. КУЧУМОВ,
районой «Вперед» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

АДУУН ҺҮРЭГ ХОЛЫН БЭЛШЭЭРИДЭ

Зунай зулгы дулаан хаһын хүрэжэ ерээшье һаань, эдэ үдэрнүүдтэ үндэр хадалиг газарнуудта саһан ороожо, тэндэһээ хүйтэөр һалхилна. Эндэхи бэлшээринүүдэй ногоониншье хүйтэнһөө боложо, хэзээ хэзээнэйхиһээ удаанаар гарана. Эндэһээ ажахынуудай адууһа малай холын хадалиг бэлшээринүүдтэ зуһаханнь бэрхэтэйхэн болоод байна. Хэды иимэ хүшэрхэн байдалай тохёолдоошье һаань, Түнхэнэй совхозой адуушад район дотороо түрүүлэн, июнь һарын эхеэр адуун һүрэгөө Элшэрэй холын бэлшээринүүдтэ туужа ошобо.

Һүүлэй үедэ жэл бүри совхозой адуун һүрэгэй тоо толгой олошоржо байнхай. Мүнөө жэлдэ эндэхи адуушад бүхыдөө 480 адуун һүрэг хадын ногоондо гаргаба. Адуу моридоо холын бэлшээридэ туухынгаа урда тээнь, элдэб үбшэнүүдһээ һэргылжэ тариһан, ондоо ажахынуудай адуунһаа илгахын тула тамгалһан байна.

Ахалагша адуушан Дари-Сэрэн Лопсонович Доржиев ажахын эгээл дүй дүршэлтэй малшадай нэгэн юм. Тэрэ хори гаран жэлдэ түрэл ажахыдаа адуушанаар хүдэлжэ ябана. Энэ үнгэрһэн хугасаа соо нүхэр Доржиев холын бэлшээридэ гарахадаа, элдэбын бэрхэшээлнүүдтэй ушарһан, тэдэнээ ядамаггүй дабажа гараһан байха. Харин залуу хүбүүд П. Е. Сымбелов, Д. Д. Убушеев, В. С. Халхаев гэгшэд тэрээнтэй хамта 4—5 жэлэй хугасаада хүдэлжэ, яһала бэрхэ адуушад болонхой.

Үнгэрһэн жэлдэ эдэнэр зуун гүүн бүхэнһөө 89 унага абажа, нэгэшье толгой гарзада оруулангүйгөөр түлжүүлжэ тушааһан юм. Иимэ үндэр амжалта түйлаһанайнгаа түлөө совхозой адуушад район дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа гараһан, хүндэлэлэй дипломууд болон үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан, хүндэлэлэй самбарта тэдэнэрэй нэрэнүүд бэшэгдэһэн байна. Харин тэдэнэр мүнөө жэлдэ урда жэлэйхиһээ үшөө дээшэ дүнгүүдые түйлахаар зорилгожонхой ажаллажа ябана.

Дари-Сэрэн Лопсоновичын даадаг һүрэгтэ 160 гүүн тоологдоно. Эдэнэйнь 120 гараниинь мүнөө унагаланхай. Эдэ үдэрнүүдтэ үшөө 20 гаран гүүн унагалха юм. Хабар гараһан унагадынь намар бэлшээриһээ бусахадаа, 170—180 килограмм шэгнүүртэй болодог. Байгша ондо Түнхэнэй совхозойхид гүрэндэ 60-аад адуу тушаагаа һэн. Тэрэнэйнь шэгнүүр дунда зэргээр 300 килограммда хүргэгдөө. Тэдэнэр ерэхэ намар үшөө 90 гаран адуу мяханай комбинадта тушаахаар хараална.

— Унагалха гүүнүүдые холын бэлшээридэ абажа гараха гээшэ нилээд хүшэр, — гэжэ Д-С. Л. Доржиев хөөрэнэ. — Иимэ мал түргөөр эсэжэ, һүрэгһөө үлэдэг, һаад ушаруулдаг байна. Тиимэһээ һүрэгөө арбаад модо шахуу ябаад лэ тогтоожо амаруулдагбди. Зариманиинь харгыдаа унагалжархиха. Тэрэниие нэгэмнай һахижа үлэхэ баатай болодог. Эхэнь унагалхадаа, хүнһөө хорохо, хорогодохоёо һанажа зөбөохо. Иимэ ушарһаа адуу туулсажа олон хүнүүдэй гарахада, һайншье, туһатайшье байдаг.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд холын бэлшээридэ зуһаха малшадта яһала анхарал хандуулдаг. Харин холын бэлшээриин газартань үшөө март һарада автомашинаар дабһа, нэмэлтэ тэжээл, заһабарилгын материал абаашаһан байна.

Түнхэнэй совхоз байгша оной түрүүшын хахад жэлэй мяха худалдаха түсэбөө 350 центнерээр үлүүлһэн байна.

В. ТУЛАЕВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой ахамад зоотехник А. Ж. Комиссаров (зүүн гарһаа) холын бэлшээридэ гарахаяа байһан адуушад В. С. Халхаев, Д. Д. Убушеев, Д-С. Л. Доржиев гэгшэдтэй хөөрэлдэжэ байна.

ОРОНГООРХИД — ТҮРҮҮ

Оронгын совхозой Кибалинай һү һаалиин фермэдэ хорин табан жэлэй туршада Агафья Иннокентьевна Суслова һаалишанаар хүдэлнэ. Энэ бэрхэ малшан хэдэн мянган центнер һү һаагаа, хэдэн олон үнеэдые харууһалаа, тугалнуудые түлжүүлээ гээшэб. Тооложо барашагүй. Аяар хорёод жэл соо ходо районой түрүүшүүлэй зэргэдэ ябадагынь тэрэнэй ажалай ехэ габьяа болоно бшуу. Нёдондо бүхыдөө 500 гаран центнер һү һаагаа. Даалгагдаһан үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2681 килограмм һү һааһан болоно.

Энэшье жэлдэ — арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ ажалайнгаа эршэ зааханшье һуладханагүй. Үнгэрһэн таба һарын туршада үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 1246 килограмм һү һаагаад байгаа. Иигэжэ Оронгын һаалишадай түрүү зэргэдэ ябана. Екатерина Ангурова, Елизавета Омоктуева, Ирина Санжиева, Дулма Дашиева, Нина Агапитова болон бусад түрүү һаалишад совхозой дунда зэргын үрэ дүнгүүдһээ дээгүүр хэмжээнэй һү һаанхай.

Һаалишадай оролдосотой ажалай аша туһаар лэ ажахы бүхы дээрээ нилээд амжалтатай. Зургаа һарын туршада түсэбэй ёһоор 3850 центнер һү гүрэндэ худалдаха ёһотой байһан һаа, мүнөө 4250 центнертэ хүргэжэ байна. Хахад жэлэй даабариһаа гадуур мянга шахуу центнер һү тушаахань.

Гадна Оронгын малшад гүрэндэ мяха тушааха хахад жэлэй түсэбые мүн лэ болзорһоонь урид дүүргэжэ шадаа. Улаан-Үдын мяханай комбинадта мянга шахуу центнерэй мал тушаагдаад байна.

А. НАГАСЛАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Улаан-Үдын район.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

МОСКВАДА ЕРЭЭД БАЙҺАН ТУХАЙ

ФРГ-гэй Федеральна канцлер Г. Коль, ФРГ-гэй Федеральна канцлерай орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр Г.-Д. Геншер совет хүтэлбэриин уряалаар июлиин 4-дэ Москва ерэбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихонов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ айлшадаа угтаа.

* * *

Г. Колиин болон Г.-Д. Геншерэй хүндэлэлдэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй правительство июлиин 4-дэ Кремлиин Ехэ ордон соо сайлалга хэбэ.

Совет талаһаа — Н. А. Тихонов, Г. А. Алиев, А. А. Громыко, Д. Ф. Устинов болон бусад тусхай тушаалтад сайлалгада хабаадаһан байна.

Хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн сайлалгын үедэ Н. А. Тихонов, Г. Коль үгэ хэлэжэ, ехэ анхаралтайгаар шагнагдаһан, альга ташалгаар угтагдаһан байна.

(ТАСС).

СОВЕТ-БАРУУН ГЕРМАНИИН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихоновэй, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Д. Ф. Устиновай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Л. А. Костандовай болон ФРГ-гэй Федеральна канцлер Гельмут Колиин, ФРГ-гэй Федеральна канцлерай орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй федеральна министр Ганс-Дитрих Геншерэй хоорондо хөөрэлдөөнүүд июлиин 4-дэ Кремль соо болобо.

Бүтэмжэтэй һайн, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ СССР-эй ба ФРГ-гэй хоорондохи хоёр талын харилсаанай асуудалнууд, мүнөө үеын уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа.

ФРГ-гэй харилсаануудта Советскэ Союзай залан сэхэ хандаса ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан гуримаар зэргэ оршолгын гол ёһонуудта үндэһэлнэ гэжэ совет тала тэмдэглэбэ. Энээнһээ уламжалан, 1970 оной августын 12-то Москвада гар табигдаһан договорто түшэглэжэ, 70-дахи онуудта нэгэ нэгэеэ хүндэлэлгын, дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр тогтоогдоһон газар дайдын ба политическэ бодото байдалые мэдэрэлгын, дайнай һүүлэй хүгжэлтын үндэһэ һуури дээрэ харилсаа холбоогоо хүгжөөхын тула СССР болон ФРГ ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна.

СССР-эй ба ФРГ-гэй хоорондохи бүтэмжэтэй һайн харилсаае үргэдхэхэ шухала гэжэ хоёр тала мэдүүлхэдээ, энээнэй тула бүхы арга боломжонууд бии гээд тэмдэглэбэд.

Али алиндань ехэ аша туһа асардаг СССР-эй болон ФРГ-гэй хоорондохи экономическа харилсаан бүхы дээрээ тэдэнэй холбоо барисаанда һайнаар нүлөөлнэ гэжэ баталагдаа. Тэрэниие саашадань гүнзэгыруулэн хүгжөөхэ бүхы арга боломжонууд бии. Договорой — эрхын һайн үндэһэ һуури табигданхай, ажал хэрэгүүдээ эрхилхэ бага бэшэ дүй дүршэл олдонхой.

Экономическа ба эрдэмтехникын харилсаанай талаар СССР-эй болон ФРГ-гэй комисси экономическа холбоо барисаае бодотоор бэелүүлтэдэ ашатай туһатай үүргэ дүүргэһэн байна гэжэ хоёр тала мэдүүлбэ.

Парламентнуудай, профсоюзуудай, залуушуулай эмхинүүдэй талаар харилсаагаа хүгжөөхэ, мүн эрдэм, соёлой, спортын ба туризмын талаар делегацинуудые нэгэ нэгэндээ эльгээлсэхэ шухала гэжэ хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадагшад тэмдэглээ.

Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ американ ядерна шэнэ буу зэбсэгүүдые Баруун Европодо, нэн түрүүн ФРГ-гэй газар дайда дээрэ тараан тодхохо гэһэн түсэбүүдһээ уламжалан, орёо шухала удха шанартай боложо байһан Европодо аюулгүй байдал хангалгын асуудалнуудта уласхоорондын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ үедэ ехэ анхарал хандуулагдаһан байна.

Иимэ оршон байдалда тэрээндэ ямар ехэ харюусалгын тудажа байһые хараада абажа, ФРГ-гэй правительство энэ асуудалаар эб найрамдалай аша туһада, ядерна дайнай аюулые зайсуулан саралгада харюусаһан бодото хараа шэглэл баримталан бэелүүлхэ бээз гээд найдажа байһанаа совет тала мэдүүлээ.

Түбэй Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба буу зэбсэгүүдые адли тэгшээр хороохо тухай Венэдэхи хөөрэлдөөнүүдтэ хабаатай асуудалнуудаар, мүн Мадридтахи уулзалгын ямараар үнгэргэгдэжэ байһан тухай асуудалаар һанамжануудаа хэлсэбэ. Мадридтахи уулзалгые дары түгэсхэхэ, Европодохи этигэл найдалые, аюулгүй байдалые ба буу зэбсэгүүдые хуряалгые бэхижүүлхэ хэмжээнүүдэй конференци зарлаха шухала гэжэ хоёр тала мэдүүлбэ.

Элдэб асуудалнуудаар СССР-эй ба ФРГ-гэй хоорондохи харилсаае үргэдхэн гүнзэгырүүлхэ шухала гэжэ Г. Коль өөрынгөө зүгһөө мэдүүлээ. Тиихэдэ эдэ харилсаанууд һайн хүршэ ёһоной харилсаанай, удаан болзорой шэнжэтэй байха ёһотой гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Энээнэй тула Москвада баталагдан абтаһан договорые, бусад договорнууд болон хэлсээнүүдые сахиха ёһотойбди.

ФРГ-гэй правительство эб найрамдалай, хүсэ хэрэглэлгэһээ арсаха политика баримталан бэелүүлдэг гээшэ гэжэ Г. Коль мэдүүлбэ. Тиихэдэ ФРГ НАТО-да хабаатай байха юм гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетнэ буу зэбсэгүүдые Европодо тараан тодхохо тухай асуудалда тогтожо хэлэхэдээ, канцлер НАТО-гай «хоёролжон шиидхэбэриин» аша туһада хабаатай мэдээжэ һанал бодолоо дабтаһан байна.

(ТАСС).

ХОНИДОО ХАЙШАЛЖА ЭХИЛЭЭ

Хурамхаанай совхозой хонишод ноохо хайшалха харюусалгатай хүдэлмэреэ эмхитэйгээр эхилбэ. Эндэ мүнөө хайшалалгын гурбан пункт хүдэлгэгдэжэ байна.

Тус ажахын хонишод энэ шухала кампанидаа эртээнһээ һайнаар бэлдээ. Пунктнуудаа хаһа сагтань заһабарилаа, шэнэлээ оньһон хайша болон бусад оньһон түхеэрэлгэнүүдээ һэльбээ, шалган тодхоо. Мүн лэ хайшалагшад, ноохо илгагшад, тюг болгон багсалагшад, пунктнуудые даагшанар, мастер заһабарилагшад хүсэд хүрэхөөр томилогдоо. Эдэнэр «сагаан алта» суглуулха хүдэлмэреэ ажалай 10 үдэрэй туршада дүүргэхээр хараална.

Совхозойхид байгша ондо хонин бүриһөө дунда зэргээр 3,2 килограмм ноохо хайшалжа, түсэбөө үлүүлхэ зорилготой.

Б. САМБУЕВ,
Хурамхаанай совхозой партбюрогой секретарь.

СССР-эй ЗЭБСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДТЭ

СССР-эй оборонын министр Советскэ Союзай маршал Д. Ф. Устиновай хүтэлбэри доро СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгүүдэй ба флодой хүсэнүүдэй һуралсал 1983 оной июниин 29-һөө июлиин 4 болотор Прибалтикын, Белоруссиин сэрэгэй округуудай газар дайда дээрэ, Балтиин далайн оршондо үнгэргэгдэһэн байна.

Элдэб түрэлэй сэрэгүүдэй соединенинүүдэй ба частьнуудай хамтын дайшалхы ябуулгануудые бэелүүлхэдэ тохёолдодог али бүхы асуудалнууд һуралсалай үедэ наринаар хаража үзэгдэһэн, шэнжэлэгдэһэн байгаа.

Хүтэлбэрилэгшэдэй сэгнэлтын ёһоор, һуралсал һайнаар эмхидхэгдээ, һургаал абама байгаа. Штабуудай оперативно-тактическа бэлэдхэлэй, сэрэгүүд болон флодой хүсэнүүдэй хуурай газар дээрэ, агаарта, далай дээрэ дайлалдаха арга шадабариин үндэр дээдэ хэмжээндэ байһыень харуулба.

Һуралсалай урда табигдаһан зорилгонууд бэелүүлэгдээ, Һуралсалнуудта хабаадаһан сэрэгүүд, флодой хүсэнүүд ба штабууд өөһэд өөһэдынгөө байдаг газарнуудта бусажа байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

КОММУНИСТНУУДАЙ ҮҮРГЭ, ХАРЮУСАЛГА ДЭЭШЭЛНЭ

Хэжэнгын районой Загаһатын совхозой партийна организациин секретарь В. А. Аюржанаевай хөөрөөн:

Манай совхозой ажалшад бүхы совет арадтаал адли, КПСС-эй XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай майн болон ноябриин (1982 он), июниин (1983 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө эрид шангаар оролдоно, хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашадань хүгжөөхэ талаар партиин хараалһан Эдеэ хоолой программые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ элсүүлнэ. Совхознай буряад түхэлэй Забайкалиин нарин нооһото хонидые үсхэбэрилгөөр племенной ажахы болонхой юм. Бүхыдөө эндэ 20 мянгаад хони, 2200 эбэртэ бодо мал, тэрэ тоодо 800 үнеэд, 500 адуу морид харууһалагдана. Ажахымнай 22 мянган гектар эдлүүриин газартай. Тэрэнэй 8,4 мянганиинь хахалагдадаг.

Совхозой партийна организаци үйлэдбэриингөө бүхы участогуудые анхаралдаа абажа, тэндэхи хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулха, ашаг үрыень, шанарыень дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ тэмсэнэ. Тиихэдээ коммунистнуудай үүргэ ба харюусалгые дээшэлүүлгэдэ онсо анхарал хандуулагдана.

Партийна организацимнай 92 коммунистнуудһаа бүридэнэ. Тэдэнэрэй 49-иинь мал ажалда хүдэлнэ гэхэ гү, али 26-ниинь хонишод, 6-ниинь һаалишад, бэшэниинь тугалшад, мал адуулагшад байха юм. Үйлэдбэри дээрэ ажалладаг коммунистнуудай олонхинь социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябадаг. Коммунистнууд—хонишод Н-Д. Ц. Дондоков, И. И. Шалуев, И. Ербаев, Ц-Х. Ц. Дамшаева, В. Мороев, Г. Михайлов, һаалишад Ц. В. Николаева, О. М. Михайлова, М. Гончикова, тугалшад В. Д. Воробьева, У. М. Ербаева болон бусад ажахы дотороо алдаршанхай. Ажалша бэрхэ механизаторнууд-коммунистнууд олон. Коммунист С. С. Шамсутдинов ехэ эдэбхи хэшээл гаргажа, пенсионернүүдэй хүсөөр машинануудые хадагалха оньһожоруулагдамал байра түхеэржэ, бултанай баяр баясхаланда хүртөө. Эдэнэр хамта хүдэлдэг нүхэдөө түсэбтэ даабаринуудые, абаһан социалис уялгануудые бэелүүлгэдэ зоригжуулдаг, эмхи гуримтайгаар, журам журамтайгаар ажаллаха жэшээ харуулдаг. Олонхидоо эдэнэр агитаторнууд, политинформаторнууд юм.

Коммунистнуудай үүргэ ба харюусалгые дээшэлүүлгэдэ партийна суглаанууд нүлөө ехэтэй байдаг. Тиимэһээ тэрэниие эмхитэй һайнаар, шуумжэлхы шэглэлтэйгээр үнгэргэхэ гэжэ оролдонобди. Суглаануудтаа һайнаар бэлдэдэг, зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудаар шалгалта хэхэ даабари коммунистнуудта үгтэдэг. Иимэ шалгалтын комисси бүхэндэ партийна бюрогой 1—2 гэшүүн, хүдэлмэришэд-коммунистнууд, мэргэжэлтэд болон залуу коммунистнууд оролсодог байна. Тиигэжэ суглаан эдэбхитэйгээр, һонирхолтойгоор үнгэргэгдэжэ, ажал урагшань татахада туһалдаг байна.

Суглаанай шиидхэбэринүүд тодорхой, шалгахада зохид байхаар абтадаг. Тэрэнэй дүүргэлтэ тухай суглаан бүхэнэй эхин дээрэ мэдээсэгдэдэг гуримтай.

Мүнөө үедэ, Эдеэ хоолой программын бэелүүлэгдэжэ байха сагта партийна организаци хүдэлмэридөө шэнэ, түрүү онол аргануудые хэрэглэхэ, ажахынгаа экономикодо, хүнүүдэй һанал бодолдо хүсэтэйгөөр нүлөөлхэ шухала гэжэ тоолоно. Энэ талаар Кустанайска областиин Федоровско районой «Путь к коммунизму» колхозой партийна организациин хүдэлмэри тухай партиин ЦК-гай абаһан тогтоол бидэндэ ехэ туһатай байна. КПСС-эй ЦК-гай майн болон ноябриин Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ тэрэ сэхэ зорюулагданхай ха юм. КПСС-эй ЦК-гай энэ тогтоолые партийна суглаан дээрээ зүбшэн хэлсээд, тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалаад, тэдэнээ бодото дээрэнь бэелүүлжэ байнабди.

Нэн түрүүн социалис мүрысөө шадабаритай һайнаар эмхидхэхэ, ажалай журам хаа хаанагүй наринаар баримталха, хүнүүдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри саг үргэлжэ, үрэ ехэтэйгээр ябуулха хэмжээнүүд абтана. Үйлэдбэриин участогууд дээрэ 16 агитатор, 8 политинформатор хүдэлнэ. Гадна хүнүүдэй ажаһуудаг газарнууд 33 агитаторта даалгагданхай. Эдэнэр Эхэ оронойнгоо гадаадын болон дотоодын политикые ажахынгаа урдахи зорилгонуудтай тааралдуулан, хүн зондо ойлгуулдаг байна. Жэшээнь, агитатор-зоотехник Надежда Жамсуевна Жамбаловада дүрбэн гүүртын, дүрбэн отарын малшад даалгагданхай. Тэрэ малшадтаяа ходо уулзажа, хүн бүхэнтэй хөөрэлдэжэ, ажал хэрэгыень, ажаһуудалыень һайжаруулха гэжэ оролдожо ябадаг. Тиимэһээ тэрэнэй участок дээрэ журам алдаха, ажалаа муугаар хэхэ баримтанууд усадхагданхай.

Агитатор-коммунист, ветеринарна техник Николай Александрович Тыбхеев Чисаанын эхинэй гурбан отарада ажалладаг хонишодые даажа абаад, тэндэ эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри шадабаритайгаар ябуулдаг. Тэндэхи коллективүүдэй ажал ходо урагшатай байдаг. Жэшээнь, агитаторнуудай хүсөөр хүдэлмэришэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагдажа, айлнуудһаа һү худалдан абтадаг болонхой. Мүнөө үдэр бүхэндэ 150—160 килограмм һүн суглуулагдана. Энэ хүдэлмэри саашадаа үбэл зунгүй ябуулагдаха байна.

Агитаторнуудта туһалхын тула партийна кабинедтэ, библиотекэдэ «Агитаторай булан» эмхидхэгдэнхэй. Мүн тэдэнэртэй һара бүхэндэ семинар үнгэргэгдэжэ байдаг.

Хүнүүдые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, тэдэнэрые ажалда зоригжуулха талаар соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ехэ юумэ хэдэг. Соёлой байшан (даагшань Д. Санжиева, уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ С. Баяндуев) түсэбэй ёһоор хүдэлдэг, неделидэ хоёр удаан «клубай үдэр» үнгэргэгдэдэг гуримтай. Эндэ уран һайханай кружогто 30—40 хүн саг үргэлжэ хабаадана. Соёлой байшанда арадай хүгжэмшэдэй оркестр эмхидхэгдэнхэй, тэрэниие хүгжэмэй һургуулиин директор Д. Цыденова хүтэлбэрилнэ. Мүнөө эдэнэр Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойдо һайнаар бэлдэнэ. Эндэ республикынгаа, түрэл районой ба совхозой амжалтануудые харуулһан стенднүүд олоной анхаралда үлгэгдэнхэй. Һайндэрэй үедэ харуулха концерт, спортивна программа бэлдэгдэнэ. Четверг бүхэндэ нүүдэл библиотекэнүүд малшадта, механизаторнуудта хүрэдэг юм. Соёл болбосоролой эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые элишэлэн харуулдаг, ханын газетэнүүдые гаргадаг.

Ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхынгаа хажуугаар, ажалай журам, ниитын гурим алдагшадта саг дары хэмжээнүүд абтажа байдаг болоо. Директорэй хүтэлбэри доро журам хэзегайруулгатай тэмсэхэ талаар совет байгуулагданхай. Тэндэ партийна, профсоюзай болон комсомолой организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, ахамад мэргэжэлтэд, сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ ородог. Журам, гурим алдагшад эндэ дуудагдажа, соведэй үмэнэ харюусадаг, зэмэеэ амсадаг байха юм. Соведэй шиидхэбэреэр тэдэнэртэ яла тохогдодог, донгодолго соносхогдодог, хүдэлмэриинь классность болюулагдадаг, 13-дахи салин абаха эрхэеэ хаһагдадаг, бусад хэмжээнүүд абтадаг болонхой. Хэрбээ эдэ бүгэдын нүлөөлөөгүй байбалнь, тэрэ нүхэдэй сүүдэй, тосхоной хүн зоной хамтын суглаанай урда зогсодог. Эндэ олонхи ушарта архиншад тудадаг байна.

Партийна организаци залуушуулай дунда эмхидхэлэй болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха, ажалай залуу халааниие бэлдэхэ хэрэгтэ онсо анхарна. Совхозой үйлэдбэри дээрэ олон залуушуул ажаллана, Гансахан комсомолой эхин организацида 168 хүбүүд, басагад тоологдоно. Механизаторнуудай дүрбэнэй гурбан хубинь залуушуул юм.

Залуу үетэниие хүдөө ажахын үйлэдбэридэ дүтэлүүлхэ, ажал хүүлэжэ, тэдэнэрые багаһаань һургаха гэжэ оролдонобди. Үхибүүд дунда һургуули дүүргэхэдээ, механизаторай мэргэжэл оложо гарана. Совхоздомнай һурагшадай ажалай ба амаралтын лагерь түхеэрэгдэнхэй. Тэндэ амарагшад овощ, куузику, хартаабха ургуулдаг, эхэһээ һалгаагдаһан хурьгадые харууһалдаг ажалтай.

Гэхэтэй хамта совхозой дирекци, партийна организаци хүдэлмэришэдтэ һаадгүйгөөр ажаллаха, зохид һайнаар ажаһууха арга олгохо хэмжээнүүдые абана. Гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ хоёр квартиратай шэнэ 9 гэр баригдаһан байна; мүн һүүлэй жэлнүүдтэ интернат һургуули, һургуулида ороодүй үхибүүдэй саад, үйлэдбэриин олон барилганууд шэнээр бодхоогдоо. Машинно-тракторна мастерскойн дэргэдэ столово нээгдэнхэй.

Мүн ажалай эмхидхэл наринжуулан һайжаруулха, шэнэ, түрүү онол аргануудые тэндэ нэбтэрүүлхэ, коммунис ажалай коллективүүдые олошоруулха гэжэ оролдонобди. Мүнөө үедэ Н. П. Бороевой хүтэлбэрилдэг һү һаалиин фермынхидтэ коммунис ажалай коллектив гэһэн нэрэ зэргэ олгогдонхой. Тэрэшэлэн иимэ үндэр нэрэ солодо хэдэн хонишодой түрүү коллективүүд хүртэһэн байна. МТМ болон МТФ-дэ партийна бүлэгүүд хүдэлнэ. Нэгэ тракторна бригада хамтын подрядай гуримаар ажаллана. Хонишодой бригаданууд бүхыдөө ажахын тоосоондо оруулагдажа, үйлэдбэриин харилсаандань чек хэрэглэгдэнэ. Жэлэй дүнгүүдэй сэгсэлогдоходо, хонишодой бригада бүхэн эсэсэй продукциин зэргээр материальна урмашуулгада хүртэнэ.

Партийна организациин, совхозой дирекциин бэелүүлжэ байгаа эдэ бүхы хэмжээнүүд үйлэдбэриин түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ сэхэ нүлөөлнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энээниие 1982 оной хүдэлмэриин дүнгүүд гэршэлжэ үгэнэ. Нёдондо совхознай гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 109 процент, һү —113 процент, нооһо—111 процент дүүргэһэн байна. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй дүнгөөр совхознай гүрэндэ түсэбһөө үлүү 1200 центнер мяха, 633 центнер һү, 355 центнер нооһо худалдаһан жэшээтэй. Энэ үедэ хонин бүриһөө жэлдээ дунда зэргээр 4 килограмм нооһон абтаа, зуун эхэ хонин бүриһөө 92 хурьга түлжүүлэгдэв. Үнгэрһэн жэлдэ хонин ажалай продукци худалдажа, совхоздоо 546,2 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулһан байнабди.

Теэд түйлэгдэһэн эдэ бүхы амжалтануудаараа һанаагаа амарха бэшэ харин үйлэдбэридөө бии байгаа арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ шухала гэжэ тоолонобди. Энэ талаар үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүнгүүдые хараад үзэхэдэ, ажахы дотор хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд яһала бии байна. Мүнөө үедэ совхозой хүдэлмэришэд түрэл республикынгаа 60 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтануудаар тэмдэглээд, эршэ хүсэтэйгөөр ажаллажа байнхай.

А. БОРИСОВ
бэшэжэ абаа.

ЗОРИЛГОНУУДАА ЗҮ...

КПСС-эй XXVI съездын болон партиин ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, горитой оролдолго гарган, ажаллана. Илангаяа горитойхоноор алмалта, арьбалалта хэжэ, ажахы доторхи тоосоогоо гуримшуулан бэхижүүлхэһээ гадна, ниитын зөөри сахин хамгаалха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдана.

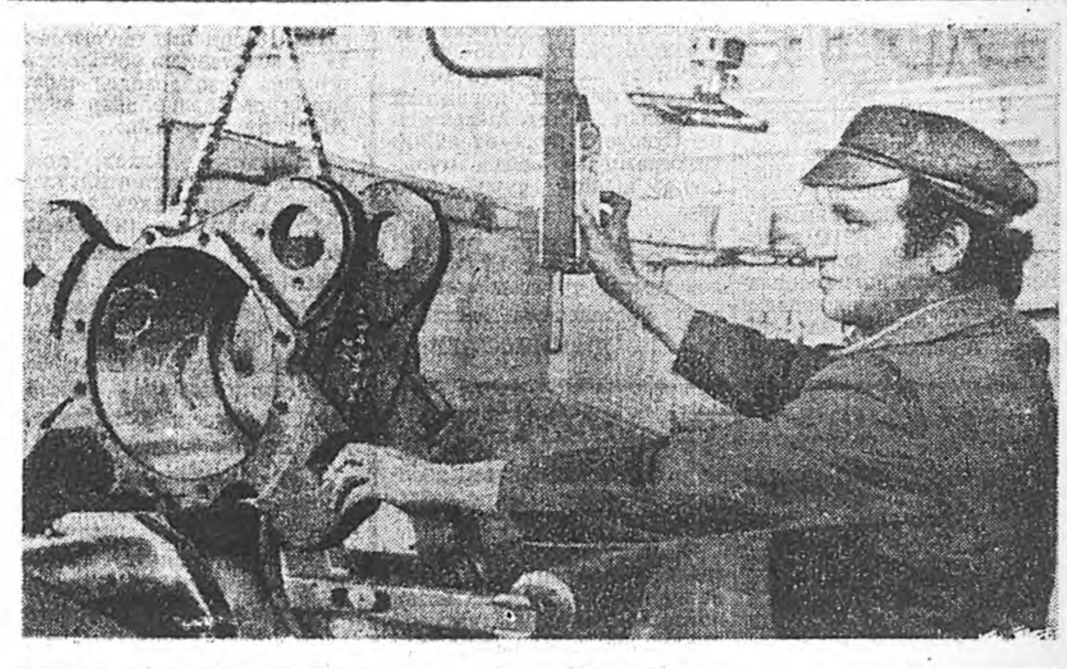
Хиналта-шалгалтын хүдэлмэри һайжаруулжа, харюусалгыень дээшэлүүлхэ зорилготойгоор һаяхан Улаан-Үдэдэ колхозуудай шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэнэрэй, районуудай агропромышленна нэгэдэлнүүдэй, юрисконсультнарай, ахамад бухгалтернуудай, бухгалтер-шалгагшадай зүблөөн үнгэргэгдэһэн байха юм.

Тус зүблөөн дээрэ республикын юстициин министр П. Т. Медведев дэлгэрэнгы элидхэл хэхэдээ, колхоз, совхозуудта ажалай хуули сахин хамгаалха тухай тогтожо хэлээ. Мүн республикын прокуратурын юрэнхы хиналтын таһагай начальник М. М. Гершевич үгэ хэлэхэдээ, социалис зөөри сахин хамгаалха хуули сахиха, зарим хулгай хүдал, хуурмаг мэхын аргаар гүрэнэй мүнгэ зөөри үбэршэлэгшэдэй ушаруулһан гарза хоролтые тэхэрюулэн бусаалгаха тухай тодорхойгоор хөөрөө. Энэ зүблөөндэ Буряадай АССР-эй юстициин министерствын юрисконсультант В. П. Батуев, республикын хүдөө ажахын министерствын ахалагша юрисконсульт Е. Б. Цырендоржиев, тус министерствын таһагуудай начальнигууд З. Р. Будаев, В. Н. Тунгусов гэгшэд һонирхолтой мэдээсэлнүүдые хэлэһэн байна.

Зүблөөндэ хабаадагшад капитальна барилгада хабаатай арсалдаата асуудалнуудай тайлбарилга тухай республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гүрэнэй арбитр К. М. Дегтяревагай хэлэһэн үгые һонирхон шагнаа. Эндэ Бураваутоуправлениин ашаа шэрэхэ таһагай ахалагша инженер Н. С. Афанасьев, хүдөө ажахын министерствын ахамад бухгалтер С. Г. Цыренов гэгшэд туһатай зүбшөөл. заабаринуудые дурадхаһан байна.

Республикын хүдөө ажахын министерствын хиналта-шалгалтын таһагай ахалагша бухгалтер-шалгагша И. Н. Тыжебров суглаарагшадта социалис зөөри сахин хамгаалгые шангадхаха хэмжээнүүд тухай мүн олоной зөөри хулгайлха, үбэршэлхэ талаар дэлгэрһэн зарим зүйлнүүд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ һонирхуулаа. Тиихэдэ хүдөө ажахын министрэй орлогшо А. С. Ошоров республикын хүдөө ажахын экономикын байдал, мүн колхоз, совхозуудтахи хиналта-шалгалтын хүдэлмэриин саашанхи зорилгонууд тухай хөөрөө.

Дурсагдагша зүблөөндэ хабаадалсагшад Хурамхаанай районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой шалгалтын комис-

УРАЛАН НАРИЖУУЛАГШАД УРМАШУУЛАГДАА

Улаан-Үдэ хотын М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой ухаалан зохёогшод байгша оной эхинһээ наринжуулгын 100 гаран дурадхал оруулаа. Тэдэниие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэдэ, нэгэ жэлэй туршада 45 мянган түхэригэй экономическа ашаг олзотой байха.

Наринжуулгын дурадхалнуудые хүдэлмэридөө хэрэглэһэнэйнь түлөө урмашуулха гэһэн депогой хүтэлбэрилэгшэдэй захирлта тэмдэндэ гараа һэн. Мүнөө 120 уралан наринжуулагшад урмашуулагданхай. Тэдэнэй тоодо машинистнууд С. Н. Абрамов, А. Н. Березкин, слесарьнууд А. А. Черепанов, М. Б. Нелюбин, В. Д. Буянов, мүлигшэ И. Я. Ситников, Буряадай АССР-эй габьяата уралан наринжуулагша, мастер В. Н. Чашин ороно.

О. БЕРЕЗКОВ.

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШЭЛ

УРГАС ХАМГА...

Һүүлэй табан жэлдэ республикын олонхи нютагуудта зун-намарай сагта луговой мотылёк гэдэг хорхой бии боложо, таримал ургамалнуудые, хээрын ногоо гэмтээнэ. Нёдондо нилээд ехэ газарай хартаабхын, кукурузын, тэжээлэй корнеплодуудай намаа набшые, сабшалангай ногооe гэмтээжэ, колхоз, совхозуудта ехэхэн хохидол ушаруулаа һэн.

Илангаяа Задын, Сэлэнгын, Мухар-Шэбэрэй, Хэжэнгын, Яруунын, Улаан-Үдын, Загарайн районуудта энэ хорхой шумуул ехээр дэлгэрһэн байна. Ажахынуудта шэнжэлэгдэһэн бүхы 676,4 мянган гектар таряалан, сабшалангай 149,2 мянган гектарай ургасые энэ хорхой эдижэ, овощ, корнеплодуудай 100 процентые, хартаабхын энэ набшын 50 процентые, кукурузын болон силосэй бусад ургамалнуудай 44,6—46,2 хүрэтэр процентые гэмтээгээ юм.

Ургамал хамгаалха республиканска станциинхидай үнгэрһэн намар 270 мянган гектар газарые шэнжэлжэ үзэһэнэйнь ёһоор, эндэ луговой мотылёк хорхойн үтэнүүдынь 80 мянган гектар газарта тарайхай гэжэ тодоруулагдаа. Энэ газарай дүрбэлжэн метр бүхэндэ 500-һаа 800 хүрэтэр хорхой бии гэжэ батсаагдана. Илангаяа Задын, Улаан-Үдын, Мухар-Шэбэрэй, Сэлэнгын районуудта эдэ хорхой шумуул ехэхэн газарта тарайхай.

Тиимэһээ эдэ хорхой шумуулнуудтай амжалтатайгаар тэмсэхын тула тэдэ хайшан гэжэ, юу эдижэ үдэнэб, хэзээнь ниидэжэ, олоороо дэлгэржэ эхилнэб гэжэ мэргэжэлтэд, агрономууд һайн мэдэхэ зэргэтэй.

Үнгэрэгшэ үбэлдөө дулааншаг байжа, элдэб хорхой шумуулай үбэлжэхэдэ таатай саг байһаниие хараада ебабал, энэ хорхойн байгша ондо баһал ехээр дэлгэржэ, ургамал ногоондо хоро хүргэхэ аюул бии болонхой. Юуб гэхэдэ, луговой мотылёк хорхойн эрбээхэйнүүд ниидэжэ эхилбэл, тэдэнэр түйлай ехэ үдэсэтэй юм.

Эдэ бүгэдые хараада абажа, энэ хорхой шумуулые үгы хэхэ хүдэлмэриие заахашье һуладхажа болохогүй. Тэрэшэлэн үбэлжэһэн мотылёк хорхойн үтэнэйнь хабартаа гэдэжэ, амидыржа эхилхэ үедэнь хүйтэншэг байгаад, тэдэнэй дэлгэрсэнь һураггүй бага болохо, олонхинь хосороо. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн май һарада 4—5 сүүдхэ соо ехэ хүйтэн байгаа гээшэ. Гэбэшье энээндэ һанаагаа амаржа болохогүй.

Хабартаа, зунай эхеэр сүүдхэдөө дунда зэргээр 14—15 градус дулаан болоходо энэ хорхойн үтэн амидыржа, лоссоһоонь түрүүшын үеын эрбээхэй гарадаг юм. Илангаяа майн һүүл багаар, июниин түрүүшын хахадта сагай уларилай 17 градусһаа доошо бэшэ дулаан байха үедэл тэрэнэй эрбээхэйнүүд ниидэжэ эхилдэг. Саашадаа үдэрынь 20—25 градус дулаан байгаа һаань, тэдэ хорхойнууд бүри түргэн үдэхэ, хаа хаагүүр таран ниидэхэ байна. Харин 15 градусһаа доошо температуратай һэрюуншэг сагта тэдэ ехэ ниидэсэгүй байдаг. Эрбээхэйнүүдынь үдэртөө, үдэшэлэн, һүниин сагта ниидэжэ, ургамал ногоо эдидэг юм. Тиихэдээ 30—100 хүрэтэр километр зай гатална. Заримдаа һалхинда туугдан эдэ хорхойнууд 400—500 километр соошье ниидэжэ болохо гээд литературада бэшэгдэһэн байдаг.

Эгээл мүнөө үедэ луговой мотылёк хорхойн эрбээхэйнүүдынь ой модоной, бургааһа шугын захаар ургадаг элдэб ногоо, сэсэг набша, сабшалан, бэлшээри дээрэ ургадаг клевер, хүсы үбһэ, элдэб янзын үрмэдэһэ эдижэ, хоолойгоо тэжээнэ. Хэрбээ энэ үедэ тэрэ эрбээхэйнүүд өөһэдтэнь таарууу шэмэтэй һайн тэжээл оложо эдеэгүй һаа, саашаа ёһоор үдэхэгүй, олошорхогүй.

Июлиин тэн багаар эрбээхэйнүүдынь үрэеэ хаяжа эхилдэг. Эмэ эрбээхэй бүхэн 400-һаа 600 хүрэтэр үрэ хаяна. Үдэшэлэн наранай орохо багаар, һүниндөө һалхигүй байхада 18 градус дулаан уларилтай сагта шэнгэн ногоотой газарта тэдэнэр үрэеэ хаядаг. Тусхайлбал, хээрын ногоон хамхуулда, үрмэдэһэндэ, шүдэр үбһэндэ, мүн бусадшье ногоондо үтээ бүлэг бүлэгөөр тараана. Хэрбээ сагай уларилай 25—28 градус дулаан байгаа һаань, тэдэ үрэһэнһөөнь 3 сүүдхэ соо үтэнүүд гаража, ургамал ногоон дээгүүр мүлхижэ эхилдэг гээшэ. Харин һэрюуншэг, 15—18 градус байгаа һаань, 5—10 сүүдхэ болоод, үтэнүүд гарана. Тэдэ үтэн хорхойнууд илангаяа үглөөгүүр 11 час болотор ургамал ногоондо олоороо аһажа эдидэг, тиигээд үшөө 15—16 час болоһон хойно баһа дахин эдеэлдэг юм. Луговой мотылёгой томо болоһон үтэн хорхойнуудынь нэгэ участогһаа нүгөөдэдэнь дамжан орожо, сүүдхэ соо 1 километрһээ дээшэ зай гатална. Тэдэнэр замдань дайралдаһан ургамал ногооной намаа набшые нюсэгэн болотор эдижэрхидэг. Тиигэжэ ногоо эдижэ садаад, тэдэ үтэн хорхойнууд газарай хүрьһэнэй дээрэхи шоройн нүхэлэн орошодог.

Удаань июлиин хоёрдохи хахадһаа августын түрүүшын хахад болотор тэндэһээ тэдэнэй хоёрдохи үеын хорхойнууд бүришье олоороо гаража тарадаг, ургамал ногоо гэмтээжэ ородог байна.

Энэ жэлэй эрхэ байдалда ургамалай дайсан эдэ хоротон хорхой шумуулнуудые хайшан гэжэ түргэнөөр үгы хэхэ ёһотой болоноб?

Түбхын түрүүн бүхы таримал ургамалнуудай хойноһоо харууһалха агротехникын онол аргануудые наринаар сахиха. тэрэниие саг соонь бэелүүлхэ хэрэгтэй. Илангаяа таряалангай, захаар, ургамалай зурууд хоорондуур ургаһан буртаг ногооe ехэл наринаар сэбэрлэжэ хаяха шухала. Үбэлжэһэн үтэнүүдэй эрбээхэйнүүд болоод байхада, тэдэнэй ехээр эдидэг ногооень

Нинтын адууһа малда хүсэд хүрэхэ холимол тэжээл гаргажа, тэдэнэйнгээ ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлжэ, Эхэ оронойнгоо Эдеэ хоолой программые хурдан түргэнөөр бэелүүлхэ гэһэн тон шухала шиидхэбэри КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленум дээрэ баталан абтаһан юм. Нигэжэ оронойхолимол тэжээл гаргадаг предприятинуудай урда тон харюусалгатай, хүнгэн бэшэ зорилго табигдаһан байна.

ТУҺАЛАМЖА ХЭРЭГТЭЙ

Эрхим шанартай энэ сэнтэй гурилые үйлэдбэрилхэ предприяти, заводууд гүрэн доторнай олоор баригданхай. Манайшье республика дотор энэ талаар ехэ юумэн хэгдэжэ байһаар.

Касанскын районой Селенгинск һууринда республикын холимол тэжээл гаргаха дүрбэдэхи завод баригдажа эхилэнхэй. Энэ предприяти мүнөө сагай эрилтэдэ харюусама һайн шанартай гурил үйлэдбэрилхэ завод болохо юм. Тэрэмнай тушаагдажа, хүсэндөө орходоо сүүлхэдэ 400 тонно холимол гурил гаргаха байна.

Тус предприятимнай Московско областиин Раменска, Большевскэ холимол тэжээл гаргадаг заводуудай дүй дүршэлһөө үндэһэтэй юм. Тиимэһээ манай заводто хүдэлһэн хүдэлмэришэд ажалдаа түрүү технологи хэрэглэхэ аргатай болохо бшуу.

Энэ предприятиин хэр баригдажа байһгаарнь һонирхоходо иимэ байна. Баригдажа эхилһэнһээ хойшо мүнөө болотор бүхыдөө 1.349 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэгдээ. Харин заводой барилгада дүн хамта 7.909 мянган түхэриг мүнгэн һомологдоһон байна. Нёдондо «Главбурятстрой» трестын барилга-хабсаралгын наймадахи управлениин организацитай тусхай хэлсээ баталхадаа, тэдэнэр жэлэй туршада 1100 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ түсэбтэй һаа, тэрэнээ оройдоол 547,7 мянган түхэригтэ хүргөө. Тус управлени хүдэлмэришэдөөр, оньһон техникээр хүсэд хангагдаһаншье һаа, түсэбтэ даабаряа бэелүүлжэ шадаагүй. Эндэ гол шалтагаануудайнь нэгэн гэхэдэ, барилгын материалнуудай дуталдаһанһаа болоо. Жэшээлхэдэ, жэлэй туршада «Главбурятстройн» трестын УПТК эдээндэ 3100 кубометр хабсаргагдамал түмэр-бетон 261 тонно конструкци үгэхэ һаа, тэдэнэр энэ хугасаа соо оройдоол тус тустаа 2521 кубометр, 249 тонно, материалнуудые эльгээһэн байха юм. Эдэ бүгэдэһөө боложо, генподрядчик хараалһанаа бүтээгээгүй үлэшөө.

Бидэндэшье өөһэдтэмнай шиидхэгдээгүй асуудалнууд ехэл олон. Заводто электрын элшэ хүсэ дамжуулха асуудал мүнөө болотор шиидхэгдээгүй байһаар. «Бурятэнерго» управлени (ахамад инженер нүхэр В. К. Шнайдер) үнгэрэгшэ жэлэй һүүл багаар «Сэлэнгэ» подстанцида холбогдохо тухай түрүүн хэгдэһэн хэлсээгээ болюулаад, шэнэ 110/35/10 киловольтын подстанци барюулха тушаа проект хүүлэхыень дурадхаһан байна.

Теэд бидэндэ эдэниие барюулха лимит үгы юм. Харин энэ дээрэ хэлэгдэгшэ 110 киловольтын подстанциин барилгада 450—500 мянган түхэриг хэрэгтэй болоно.

Үшөө заводто хүдэлхэ хүдэлмэришэдэй ажаһууха тосхоной баригдаха газар мүнөө болотор олдоодүй байһаар. Эндэһээ хүнэй байха байрын гэрнүүд болон социально-ажаһуудалай барилгануудые ашаглаха талаар ехэл гэзгдэлдэ оронхойбди.

Байгша ондо бүхыдөө 1170 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэгдэхэ байна. 8-дахи СМУ-гай хүдэлмэришэд энэ хараалһан түсэбөө заатагүй бэелүүлхэ талаар комплексно хэмжээ ябуулгануудые хэхээр хараална. Мүнөө барилгын талмай дээрэ прорабска участок (прораб В. П. Власов) байгуулагданхай. Тэрэнэй даадаг бригада управлени доторoo тон һайнда тоологдодог гээшэ.

Барилгашад энэ жэлэй нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлээ. Эдэнэр энэ хугасаа соо 270 мянган түхэригэй ажал хэхэ һаа, тэрэнээ 307,9 мянган түхэригтэ хүргөө.

Эндэһээ харахада, барилгашадай урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлжэ шадаха байһаниинь элирнэ. Хэрбээ «Главбурятстрой» трестынхидэй тэдэнэртэ туһаламжа саг соогоо хүргөөд байгаа һаань, арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи гол жэлдэ заводой барилгын ябаса нилээд түргэдхэхэ жэшээтэй. Нигэжэ республикын агропромышленна комплексын хубита болохо энэ шэнэ завод бодоорһоо урид ашаглалтада тушаагдажа, оронойнгоо Эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулха байһаниинь лабтай.

А. САМАРИН.
Баригдажа байгаа Сэлэнгын холимол тэжээлэй заводой ахамад инженер.

ТҮРҮҮ ОПЕРАТОР

Александр Анисимович Попов 1948 ондоо Хурбын леспромхоздо ажаллана. Олон жэлдэ модо бэлэдхэлэй участогта тракторнстаар хүдэлһэн байна. Мүнөө гурбадахи жэлээ Тээгдын урдахи ойн захада түхеэрэгдэһэн предприятиин доодо складай кабель-кранай оператор ажалтай. Хүбшэһөө автомобилияар асарһан модо буулгаха, зохидоор ябталха, тиигээд Онохойн модоной промышленна комбинадһаа ерэһэн автомашинада ашажа ябуулдаг сүлөөгүйхэн хүдэлмэритэй хүн гээшэ.

1974 ондо «Модо бэлэдхэлэй ба урадхуулгын хүндэтэ мастер» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаа һэн. Коммунис ажалай ударник, социалис мүрысөөндэ дүрбэн табан жэлэй туршада таһалгаряагүй илажа гараһан алдартай. Үнгэрһэн жэлэй хүдэлмэриин дүнгөөр КПСС-эй Хориин райком ба райгүйсэдком Александр Анисимовичта «Кабель-кранда хүдэлдэг 1982 оной эрхим оператор» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоһон байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. А. Попов.

А. ШОНЖОЛОВОЙ фото.

АЖАЛШАДАЙ АША ТУҺАДА

нина, Баян-Голой, Санагын участково больницанууд, Холтосоной амбулатори болон фельдшерскэ, фельдшерско-акушерскэ 23 пункт амжалтатайгаар ажаллана байнхай.

Дүн хамта тэндэ 70 врач, 279 медицинэ хүдэлмэрилэгшэд ажаллана. Районой тоо хүн зоной дунда хүндэтэй, дүй дүршэлөөр баян врачнууд болон медицинын хүдэлмэрилэгшэд тэдэнэй дунда олон юм. Тоолохо болоо һаа, РСФСР-эй элүүрые хамгаалгын 4 отличник, Буряадай АССР-эй габьята 3 врач, нэгэдэхи категориин 7 врач, нэгэдэхи категориин 35 фельдшер болоно.

Фельдшерскэ болон фельдшерско-акушерскэ пунктнуудай материально-техническэ үндэһэ һүүлэй сэг жэлэй соо хүрэн һайжаржа байна. 1980—1982 онуудай туршада фельдшерскэ 9 пункт баригдаа. Эдэ пунктнуудта хүүгэдэй, эхэнэрнүүдэй бэеын элүүрые шалгаха, лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ кабинедүүд түхеэрэгдэнхэй. Фельдшерскэ пунктнуудые мүнөө сагай эрилтэтэй тааралдуулан түхеэрхэ хэрэгтэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд, сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомүүд анхаралаа сэхээр хандуулна. Совхозуудай түбтэ түхеэрэгдэһэн фельдшерскэ пунктнуудта холодильник, шкафууд болон бусадшье тон шухала хэрэгсэлнүүд үгтэнхэй. Далахайн, Михайловкын, Харацайн совхозууд фельдшерскэ пунктнуудаа санитарна машинануудаар ханганхай.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые, илангаяа малшадые медицинын талаар хангахань хүнгэн бэшэ гэжэ мэдэжэ. Илангаяа зунай үедэ түлөө хүрэхэнь тон хүшэр байдаг. Хада уулануудай саана оршодог холын бэлшээринүүдтэ зуһаха байһан малшадтаа гэнсэл морёор хүрэдэг гэшэбди. Гэбэшье манай фельдшерскэ пунктнуудые даагшад дүй бүхы бэрхэшээлнүүдые хахараа абан, амжалтатай бэрхээр ажаллажа байнхай. Энэ талаар Үтаатын фельдшерскэ пунктэ даагша Роза Дамдиновна Цыреновагай эрхим хүдэлмэрилгые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Р. Д. Цыренова манай районой эгээл холын нютаг болохо Үтаатада хорин гаран жэлэй туршада амжалтатайгаар ажаллажа байна. Тэрэнэй даагаа фельдшерскэ пунктда түрүү дүй дүршэлэй һургуули эмхидхэгдэһэн. Энэдэ сэг үргэлжэ семинарнууд үнгэргэгдэжэ, дүй дүршэлөө халан абаха зорилготой конкурснууд болодог юм.

Санагын болон Далахайн совхозуудай холын бэлшээринүүд дээрэ фельдшерскэ пунктнууд нээгдэнхэй. Енгорбойн совхозой Хүбшэ гэжэ зунай бэлшээрин газарта фельдшер элсэгдэжэ, малшадай элүүрые хангадаг юм.

Совхозуудай профсоюзна комитедүүд медицинын хүдэлмэрилэгшэдтэ ехэ туһа үзүүлжэ байдаг. Тэдэнэр фельдшернүүдэй захилаар түрүүшын туһаламжа үзүүлхын аптечкэнүүдые тараагаа һан байна.

Һүүлэй үедэ район доторнай культбазанууд олоор баригдана. Далахайн, Санагын совхозуудай холын үүргэ дэргүүр нимэ баазанууд бии. Тэндэ магазин, пекарни, нүүдэл библиотекэ, улаан булан, баня, фельдшерскэ пункт гэхэ мэтэ түхеэрэгдэнхэй. Малшадые долоон хоног бүри нэгэ дахин — четвергтэ хангаха хүдэлмэри районой доторнай үргэлжэ ябуулагдана. Энэ фельдшерскэ пунктнуудые даагшад участково больницын врачнууд, түбэй больницын хүдэлмэрилэгшэд булта хабаадалсадаг юм.

Малшадай элүүр энхые шалгаха хүдэлмэри март — апрель һарануудта үнгэргэгдэдэг. Энэ хаһа биднэдэнье, медицинын хүдэлмэрилэгшэдтэ, мүн малшадташье ехэ таатай зохид юм. Юуб гэхэдэ, энэ үедэ үдэр утаболожо, дулаан болодог гэшэ. Мүн малшадшье нэгэ бага сүлөө ородог. Тиимэһээ энэ хаһа шалгалта хэхэ һайн. Механизаторнуудай бэеын элүүрые октябрь—ноябрь һарануудта шалгагдадаг. Үбэлэй, тариа хурьаалгын халуун хаһын үнгэрһэн хойно байһан энэ үедэ механизаторнуудшье сүлөөтэй байдаг. Иигэжэ бэеын шалгалта хэхэ һайн арга боломжо, сүлөө сагые олохо гэжэ шалгалта хэхэ һаа, энэ хэрэгтэ эдэлүүлхэмнай хүшэр болодог.

Район доторнай малшадые комплексно аргаар хангалга заншалта болонхой.

Ниимэ хангалга, илангаяа нийтын малай үбэлжэлгын үедэ амжалтатайгаар бэелүүлэгдэдэг. Комплексно бригаданууддай бүридэлдэ КПСС-эй райкомой болон арадай депутадуудай районой Соведэй гүйсэдкомой түлөөлэгшэд, худалдаа наймаанай, хүн зоной ажабайдалай хэрэглэмжэ хангалгын, кинодой, библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд болон медицинын хүдэлмэрилэгшэд ородог. Тэдэнэр малшадтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ, байгаа байдалыень харадаг юм. Иигэжэ малшадай гомдол, зүбшэл хэлэхэдэ, дутуу дундануудые үсөөдхэхэдэ хүнгэн байгаа.

Манайшье хүдэлмэридэ дутуу дундануул үсөөн бэшэ. Районой ажахынуудай элүүр энхые хамгаалгын хэрэгтэ түлөө үшөө ехэ хүсэл гаргаха хэрэгтэй.

Манай коллектив, ажахынуудайнай медицинэ хүдэлмэрилэгшэд энэ дутагдалнуудаа усадхахын түлөө бүхы хүсөө элсүүлэн ажаллана. Тэдэнэр даажа абаһан хүдэлмэридөө харюусалгатай хандажа, районой элүүр энхые хамгаалга һайжаруулхын түлөө оролдохо ха юм.

А. БАКШЕЕВА,
Захаамнай районой түбэй больницын ахамад врачай орлогшо.

ЗОНОЙ ЭРИЛТЭДЭ — АНХАРАЛТАЙГААР

КПСС-эй XXVI съезд арадай ажабайдалай материальна болон соёлой хэм хэмжээе саашадань улам дээшэлүүлхэ ехэ программа хараалһан байна. Совет арадай ажабайдалые һайжаруулха хэрэгтэ худалдаа наймаан шухала үүргэ дүүргэдэг гээд мэдээжэ. Үшөө ниимэһээ гүрэнэй, кооперативна худалдаа наймаан арбан нэгэдэхи табан жэлдэ 22—25 процентээр үргэдэхөөр хараалагдаһан байна. Тиихэдээ эдэ бараанай ассортиментые олоншоруулха, шанарыень һайжаруулха, шэнэ, модно, тэрэ эд бараа хүдэлдаг болохо. Хүн зоной эрилтэнүүдые, эстетическэ эрилтэеэнь хангалга эдэбхитэйгээр хүлеэжэ тэрэ зорилгые партиин болон гүрэнэй хүтэлбэрилгэ предприятинууд болон наймаанай организацинуудай урда табиһан байна. Бидэ, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд хүн зониие һайнаар хангахын түлөө оролдохо ёһотой зомди.

Би худалдаа наймаанай ажалда оройноор 30-аад жэл болобоб. Тиихэдэ түс магазинда 15-дахи жэлээ хүдэлнэб. Энэ хугасаа соо олон залуу хүдэлмэрилэгшэдые олоо дүршэлдэ һургаһан, үнэн сэдьхэлтэй хүдэлмэрилэгшэд болгоһон байнаб.

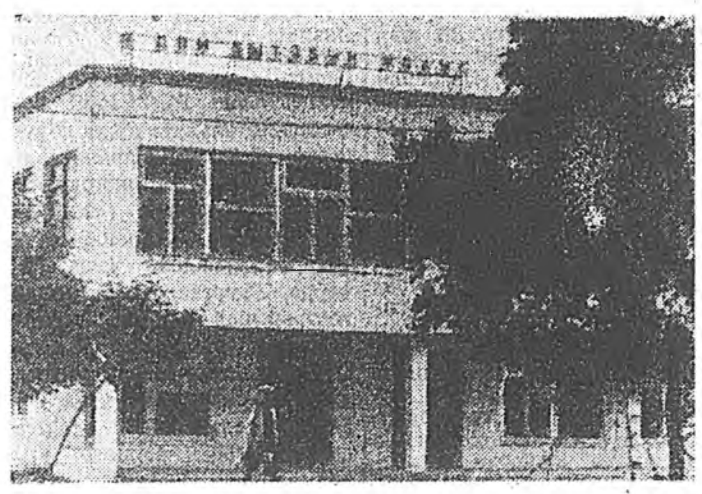
Мүнөө манай магазиной трикотажна таһагта бүхэдөө 11 хүн ажаллана. Ирина Семеновна Дулганова, Зинаида Петровна Гаврилова, Наталья Ивановна Хандархаева, Инна Петровна Белоусова болон бусад эрхимээр ажаллана гэшэ. Тэдэнэрэй ажалай «нюуса» гэхэдэ, ажалдаа харюусалгатайгаар хандаха, журам нарниаар сахиха, эд бараа худалдан абагшадта эелдэг зохидоор хандаха.

Виданэр Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойе угтажа, дээшэлүүлэгдэһэн социалис үүргэнүүдые абаа һэмди. Хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, байгша оной хахад жэлэй түсэбые 103 процент дүүргэбди. Тиигэжэ түсэбөөр гадуур олон мянган түхэрэгэй эд бараан хүн зондо худалдабабди.

Манай трикотажна таһагые республикымнай нютагай промышленностиин предприятинуудай эд бараагаар хангадаг юм. Гэбэшье тэдэ предприятинууд эд бараагаар хангаха түсэбөө мүнөө хангажа ядажа байна. Үшөө ниимэһээ манай магазинда эд бараанай дутагдадаг, түсэб дүүргэлгэдэ һаад ушаруулдаг гэшэ.

М. МОНТОСОВА,
Улаан-Үдын горпромторгын 56-дахи магазинай трикотажна таһагые даагша, Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай габьята хүдэлмэрилэгшэ.

ОЛОНДО ХЭРЭГТЭЙ

Түнхэнэй районой түб Хэрэн тосхоной түхэл шарайнь хубилжа, улам һалбаран хүгжэнэ. Һүүлэй 60 жэлдэ эндэ олон тоото гэр, байранууд, һургуули, универмаг, хүнэй эмнэлгын газар болон бусад эмхи зургаануудай байшангууд баригдажа, ашаглалгада үгтэһэн байха юм.

Һаяхан Хэрэндэ хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хоёр дабхар шэнэ байшан ашаглалгада үгтэбэ. Энэнь манай Буряад республикын 60 жэлэй ойн баярай һайндэрэй урда тээхэ районой түбэй ажалшадта барилагашадай үгэһэн бэлэг болоно гээшэ. Иигэжэ эндэхи хүн зон ажаһуудалай хэрэглэмжэнүүдые гүйсэд хангаха аргатай болобо.

Түс байшан соонь одоол уужам, һаруул даа. Эндэ оёдолой хэдэн цехүүд, эрэшүүл болон эхэнэрнүүдэй үһэ заһаха таһалганууд, фото-ателье, электроприборнуудые заһабарилха таһалга, химическэ аргаар хубсаһа сэбэрлэхэ пункт, гутал оёхо ба заһабарилха цех түхеэрэгдэнхэй. Мүн хэрэгтэй юумэеэ саг зуураар эндэһээ абахада болоно.

Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын шэнэ байшанда хүн зон үдэр бүхэндэ олоор ерэнэ.

Түнхэнэй районой түбэй, мүн хүдөө һууринуудайшье хүн зон ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг байшан бариха тухай асуудал үнгэргэгшэ зарлалай нютагай Соведүүдэй һунгалтын үедэ табиһан, депутадуудта захяанууд үгэгдэһэн байна. Депутадууд һунгагшадайгаа захяануудые дүүргэхэ тушаа ехэ оролдолго гаргаа гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мүнөө ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын түс байшангай коллектив түрүүшын захилануудые хүн зонһоо абажа, саг дарыдань дүүргэжэ эхилбэ.

В. ТУЛАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалтын шэнэ байшан.

НЭРЭЭР ГИИГҮҮЛЭГДЭНХЭЙ

дагалагдажа байгаа. 50 жэл үнгэрһэн хойно уран зураашан тэрэнние Ильичэй түрэһэн хотодо дамжуулаа һан.

Тэрэнние байгуулһан түүхэ һонирхолтой. Строгановско уран һайханай-промышленна училищиие һаял дүүргэһэн В. Воробьев 1919 ондо Симбирск хотодо командировкодо хоёр һараар эльгээгдэһэн аад, найман жэл соо тэндэ ажаһууһан байгаа юм. Симбирскдэ Ульяновтанай бүлын ажабайдалтай ба ажал ябуулгатай холбоотой дурасхаалта бүхы газарнуудые уран зураашан зуража абаһан байгаа. Выставкэдэ табигдаһан хэдэн арбаал зураг, графическа хуудаһан тэрэ үеын Волго дээрэхи хотын оршон байдалые манда харуулна.

Ильичэй түрэһэн гэрэй оршодог Стрелецкэ үйлсые Владимир Васильевич түрүүлэн зураһан байгаа. Владимир Ульяновай һураһан гимназиин, түрүүшынгээ номуудые уншаһан, нийтын библиотекын зурагууд уран зураашын бүтээлнүүдэй дунда бии. Олон зурагууд, эскизүүд, схеменүүд Ульяновтанай гэр бүлын гэртэ зорюулагданхан. Мүнөө бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоһон В. И. Ленинэй гэр-музейн байшангые шэнэдхэн заһахадань эдэ зурагууд ехэ туһатай байба.

ЭХЫН ҺАЙНДЭР

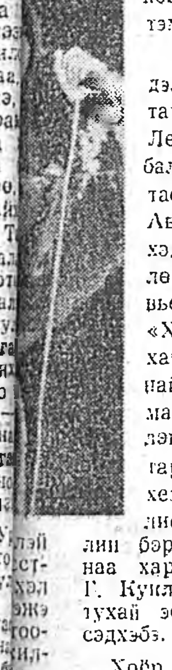
КАМЕНКА (Воронежско область). «Эхэ хүнһөө энхэргэн хүн үгы» гэһэн уряа доро эжынэрэй түрүүшын районно һайндэр эндэ болоно үнгэрөө. Эсэгэ оронсо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшадые, олон үхибүүдтэй эхэнүүдые, промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин эрхим ажалшадые нютагайхидынь хүндэлэн ёһолоо юм. Тэдэнэртэ зорюулагдан баяр баясхалангай үнэн зүрхэнэй үгэнүүд хэлэгдэһэн, уянгата дуунууд зэдэлһэн байгаа.

Үхибүүдэйнь, аша гушанарайнь эрхим һуралсалай түлөө арадай гэгээрэлэй районно таһагай зүгһөө, Совет Армида хүбүүдэйнь жэшээтэ һайнаар алба хэһэнэй түлөө военкомадай зүгһөө баяр хүргэһэн бэшэгүүд олохон эхэнүүдтэ барюулагдаа.

Энэ юрэ бусын һайндэрэй урда тээ хүдэлмэришэдэй бүхы коллективүүд болон һургуулинуудта һонирхолтой хэмжээ ябуулганууд үнгэргэглөө юм. Үйлэдбэридэ эхэнэрнүүдэй дүүргэдэг үүргэ тухай конференцинүүд болоһон, һурагшад эжы тухайгаа найруулгануудые бэшэһэн, мэргэжэл тухайнь хөөрэһэн байгаа.

(ТАСС).

ЛЫШ, «СЭЛЭНГЭ»!

дурамни» гэһэн дуунуудые тон зохидоор гүйсэдхөө гэжэ тэмдэглэхээр. Тиихэдэ солистнууд Владимир Борисов, Марина Ринчинова олон дуунуудые, нэрлэбэл, «Улаан-Үдэ тухай дуун», Тувагай композитор Д. Тавильскиин «Зургаадахи һарын һүни» гэһэн дуун тон һайханаар дуулажа, илангаяа гоёхон хоолойнуудаараа бэшэ, мүн аялгануудые дэмжэн, хүнгэн солбоноор хатаржа шадаха, зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн, дуунай образые дамжуулжа шадаха байһанаа тэдэнэр харуулаа.

Солистнуудай үмдэһэн хубсаһа, илангаяа буряадай гоё һайхан угалзануудаар, зурагуудаар шэмэглэгдэһэн эстрадна костюмуудыень онсолон тэмдэглэхээр.

Дуушадые хүнгэн хүдэлсэтэй эстрадна хатарнууд һэлгэнэ. Эндэ Ленинградай бэлигтэй балетмейстернүүд В. Катаев, Э. Смирнов, Д. Авдыш болон бусад нүхэд тон габьяатай. «Үглөөнэй шүүдэр» гэһэн вьетнам, «Агнуури», «Хатарай багша» гэһэн хатарнууд яһала гоёор найруулагданхай. «Һармагшад» гэжэ нэрлэгдэһэн шог ёгтото хатар харагшадые хүхеэгөө. Ансамблиин солист Григорий Куклин бэрхэ хатаршан байһанаа харуулба. Л. Хагоева Г. Куклин хоёр инаг дуран тухай эстрадна хатар гүйсэдхэбэ.

Хоёр хубиһаа бүридэһэн концертынгээ түгэсхэлдэ буряад дуунуудһаа бадагуудые ансамблиин солистнууд гүйсэдхөө. Хододоо мүнхэ инаг дуранай хүсые программа соогоо тэдэнэр магтан суурхуулһан байна. Тиимэһээ «Инаг дуранай һайндэр» гэжэ программа, ерээдүйн түсэбүүд тухай хөөрэхыень тус ансамблиин хүгжэмэй хүтэлбэрилэгшэ А. В. Бутухановта хандабабди.

— Манай программа дүрбэн хубиһаа бүридэнэ, тодорхойлбол, буряад, Зүүн Зүгэй арадуудай, ород, эстрадна искусство дээрэ үндэһэлэнхэй. Нэгэ жэлэй туршада Ленинградай эстрадна искусствын зохёохы хүдэлмэриин мастерскойдо бэлиг шадабаринаа дээшэлүүлһэн шэнэ программа бэлдэһэн байнабди. Эндэ программыемнай зохёон найруулагша Исаак Романович Штокбант, балетмейстернүүд Давид Авдыш, Владимир Катаев, Мурат Кумысников, композиторнууд Анатолий Гальварский, Петр Геккер гэгшэд ехэхэн хубитаяа оруулһан, хүсэл оролдолгоёо гаргаһан байха. Бидэ тэдэнэртэ халуун баяраа мэдүүлнэбди. Бидэнэр тэдэнэй элигэй найдабарине дууһан харюулха хүсэлтэйгөөр ажаллажа байнабди. Зүгөөр түрүүшын концертнууд һэн тула, өөрын хүндэ хүшэр, шиидхэгдээгүй асуудалнууд дайралдана. Тиигэдшье программамнай үсөөн харуулагдаа ха юм. Т...... саашадаа бидэ бүри ехэ дүй дүршэлтэй болохо бэзэбди гэжэ найданабди. Буряадайнгаа АССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн баярта хабаадаха, шэнэ программатаяа республикынгаа ажалшадые танилсуулха гэһэн үг зорилгонуудые хараалан хайбди — гэжэ хэлээд, ансамблиингаа хүгжэмшэд тухай хөөрэжэ үгөө.

Александр Цыбенов (флейтэ), Баир Дугаров (бас-гитара), Ренат Хайрулин (барабан, хэнгэрэг), Юрий Дедыш (соло-гитара) гэгшэд ансамблиин бүридэлдэ ороно.

— Шэнээр бүридхэгдэһэн ансамбльдамнай тусхай мэргэжэлтэд хүдэлнэ. Костюмуудыемнай Кировэй нэрэмжэтэ Ленинградай театрай мастерскойдо оёо... Харин би өөрөө ионика дээрэ наададагби. Энэ ансамбльда 1978 онһоо хүдэлнэб. Эстрадна дуунай эхин хүгжэлтэдэ габьяатай хүнүүдэй нэгэн Клавдия Доржиевна Шулунова мүн, — гэжэ А. Бутуханов омогорхон хэлээ һэн.

— Өөрын ёһотой эстрадна ансамбльтай болобо гээшэбди. Коллективэй ургаһан бэлиг шадабарине, һонирхолтой номернуудые, илангаяа гоё һайхан хатар, дуунуудые тэмдэглэхэ байнаб. Олон хоолойн аялга ниилүүлэн, хатаржа байгаад дуулахада, хэды гоёб даа!.. — гэжэ РСФСР-эй габьяата артистка К. Шулунова хэлээд, ансамблиин коллективтэ амжалтануудые хүсэбэ.

Эстрадна шэнжэтэй концерт харахада, ехэл һонин байба гэжэ тэмдэглэе. Зүгөөр түрэл буряад хэлэн дээрээ гүйсэдхэһэн дуунуудайнгаа үгэнүүдые зүбөөр, тон һайнаар дуун соогоо хэрэглэһэй гэһэн хүсэл хүн бүхэнэй досоо түрөө ёһотой. Юуб гэхэдэ, һайхан буряад олон дуун энэ үдэшэ ханхинаа бшуу. Концертын программада буряад хатарнууд үсөөн. Хэды тиигэбэшье, эстрадна ансамблиин концерт харагшадаа сэнгүүлээ, амаруулаа.

Б. ДЫМБРЫЛОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Сэлэнгэ» гэжэ эстрадна ансамблиин дуушан Галина Бадлуева.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТАСС · АПН

СРВ-гэй НАЦИОНАЛЬНА СУГЛААНАЙ СЕССИ

ХАНОЙ. СРВ-гэй Национальна суглаанай табадахи сесси эндэ болоно дүүрэбэ. Гүрэнэй засагай дээдын зургаанай депутадууд арадай Соведүүдэй ба арадай комитедүүдэй—засаган нютагай зургаануудай эмхидхэлэй байгуулалта тухай Хуулине, мүн республикын Уголовно кодексын оролто хубиие зүбшэн хэлсээд, баталан абаба.

«Эб найрамдалай ба ажабайдалай түлөө, ядерна дайе сарахын түлөө» Бүхэдэлхэйн ассамблейн уряае, аха дүү социалис оронуудай партиина гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадай Москвада болоһон уулзалгада хабаадагшадай хамтын мэдүүлгые Вьетнамай ажалшад бүри хүсэдөөр дэмжэнэ гэжэ СРВ-гэй Национальна суглаанай Түрүүлэгшэ Нгуен Хыу Тхо сессиие хаахадаа мэдүүлээ. Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулхын түлөө, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө Вьетнам тэмсэнэ гэжэ тэрэ хэлээ. Вьетнамай арад Советскэ Союзтай, бусад социалис оронуудтай, дэлхэйн революционно ба эб найрамдалта бүхы хүсэнүүдтэй нэгэдэлээ, ... жагсаалаа улам бэхижүүлхэ байна.

МАДРИДТАХИ УУЛЗАЛГА

МАДРИД. Аюулгүй байдалай, харилсаа холбооной асуудалнуудаар нийтэ Европын зүблөөндэ хабаададаг гүрэнүүдэй Мадридтахи уулзалгын пленарна заседани эндэ болобо. Энэ заседани уулзалгые дары түргөөр түгэсхэхэ талаар урагшань дабшуулһан шухала удха шанартай байна гэжэ олохон делегацинуудай түлөөлэгшэд тэмдэглээ.

Совет делегациие толгойлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо А. Г. Ковалев заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, Румыниин, СССР-эй ба Чехословакиин партиина болон гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадай уулзалга һаяхан Москвада болоно дүүрэбэ гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Европын арадуудай хүлеэжэ байһан, Европодохи этигэл найдалые, аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ, буу зэбсэгүүдые хурьяаха. Хельсинкидэ эхилэгдэһэн олон талын ажал ябуулгые амжалтатай һайнаар үргэлжэлүүлхэ хэмжээнүүдэй талаар конференци зарлаха арга олгоһон һайн үрэ дүнгүүдтэйгээр Мадридтахи уулзалгые түгэсхэхэ гэшэнь шухала удха шанартай гэжэ энэ зүблөөн дээрэ тэмдэглэгдэһэн байна. «Энэ хадаа эб найрамдалай, шахардуу байдалые һуларуулгын, харилсаа холбооной политика бэелүүлгэдэ шухала хубитаяа оруулха байна», — гэжэ хамтын мэдүүлгэ дотор саашадаа хэлэгдэнэ.

Гол шухала асуудалнуудаар тодорхой үгэеэ ойлгосохын тула ехэ хүсэлэл оролдолгонуудые гаргаха, хөөрэлдөөнүүдые бүтэмжэтэй һайнаар хэхэ, таарамжатай һайн эрхэ байдал байгуулха шухала гэжэ социалис оронуудай хүтэлбэрилэгшэд тэмдэглээ гээд совет түлөөлэгшэ зааба. Мадридтахи уулзалга дээрэ СССР-эй делегаци имагтал имэ хараа шэглэл баримталһан байна.

Нейтральна ба бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронуудай шэнэдхэгдэһэн эсэсэй документын проектые Советскэ Союзай зүбшөөлэнинь һайн мэдээжэ гээд СССР-эй делегациие толгойлогшо үгэеэ үргэлжэлүүлээ. Хельсинкидэхи Түгэсхэлэй актда гараа табиһан 35 гүрэнэй түлөөлэгшэдэй уулзалгын һайн үрэ дүнгүүдтэйгээр һанаар дүүрэхыень хүсэжэ байһанаа мэдүүлһэн үүсхэл Мадридтахи уулзалгын эзэн оронуудай правительство һаяхан гаргаа. Хамтынгаа хүсэлэл оролдолгонуудаар али алиндань таарама арга боломжонуудые бэдэржэ олохын тулада Испаниин правительствын үүсхэлнүүдые дэмжэхээр бэлэн байнаа Совет делегаци мэдүүлбэ. Уулзалгада хабаадажа байһан бүхы оронууд мүн лэ бүтэмжэтэй һайнаар, үндэр ехэ харюусалгатайгаар хандахадаа, үгэеэ, найдуулгануудаа бэелүүлхэ ёһотой гэжэ бидэ тоолонобди.

«Шахардуу байдалые һуларуулгын жэлнүүдтэ туйлагдаһан бүхы юумэ арьбалан сахиха» шухала байһан тухай Ю. В. Андроповой тэмдэглэһэн һанал бодолдо тааланадай анхарал хандуулхые үгынгөө түгэсхэлдэ хүсэнэб гэжэ совет делегациие толгойлогшо тэмдэглэбэ. Мүнөө уласхоорондын байдалай хэды орёо түгшүүрилтэй байгаашье һаань, энэ түүхэтэ зорилгые бэелүүлгэ Мадридтахи уулзалгые амжалтатайгаар хойшолуулангүй түгэсхэлгэдэ ехэ хубитаяа оруулха байна гээд тэрэ мэдүүлээ.

Испаниин делегациие толгойлогшо үгэ хэлэхэдээ, СССР-эй делегациин мэдүүлгэ бүтэмжэтэй һайн шэнжэтэй байна гэжэ тэмдэглэбэ. Грециин делегациие толгойлогшо «арбан» ороной ба Мальтын зүгһөө үгэ хэлэхэдээ, нимэ хараа бодол баримталһан байна. США-гай делегациие толгойлогшо зарим тэды хангалтагүй юумэ дурдабашье, яһала бүтэмжэтэй һайнаар хэлэһэн байна.

Я. КАДАР Х. ВИЕЙРЭТЭЙ УУЛЗАБА

БУДАПЕШТ. Бусад гүрэнүүдэй, тусхайлбал, Карибскэ бассейнэй оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай захиргаанай хамаарагсаха һэдэлгэнүүд эб найрамдалда ехэ аюул тохёолдуулна гэжэ ВСРП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Я. Кадар хани ёһоной албанай хэрэгээр Венгридэ ерээд байһан Колумбиин Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Х. Виейрэтэй уулзаха үедөө тэмдэглээ.

Мүнөө үедэ ВСРП-гэй ба ККП-гэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай нэгэ нэгэндээ мэдээсэһэн, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, мүн мүнөө үеын дэлхэй дээрэхи байдалай гол шухала асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэһэн байна. Түбэй болон Латиин Америкэдэхи байдалда онсо анхарал хандуулагдаа. Арадта зүрюу харша диктатурануудта эсэргүү, эрхэ сүлөөгэй ба бодото бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэдэг Сальвадорой, Чилиин ба Латиин Америкын бусад оронуудай арадтай һанал нэгэтэй байһан тухайдаа хоёр партиин хүтэлбэрилэгшэд хэлэбэ.

Хоёр оронойарадуудай аша туһада ВСРП-гэй ба ККП-гэй хоорондохи олон талын харилсаае үргэдхэхөөр бэлэн байһанаа тэдэнэр уулзалгын үедэ мэдүүлһэн байха юм.

СКЮ-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

БЕЛГРАД. Югославиин Коммунистнуудай Союзай ЦК-гай пленум эндэ болоно, СКЮ-гэй уласхоорондын байдалай ба гадаадын политическэ ажал ябуулгын гол шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байгаа.

СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн Д. Видич элидхэл хэхэдээ, уласхоорондын байдалай түгшүүрилые һуларуулха гэшэ бүхы оронуудай, түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй гол зорилго болоно гэжэ тэмдэглээ. Дэлхэй дээрэхи оршон байдалай орёо түгшүүрилтэй болоно байхадань, хүн түрэлтэн гараа хабсараад һуужа шадахагүй юм. Бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронуудай гүрэнүүдые ба правительствануудые толгойлогшонорой VII конференци эб найрамдалай түлөө арадуудай тэмсэлдэ шухала удха шанартай байна.

СФРЮ буу зэбсэгүүдые бүгэдэ нийтэдэ бүрин хүсэдөөр хурьяахын түлөө, шахардуу шанга байдалые һуларуулхын түлөө тэмсэнэ гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Европодо буу зэбсэгүүдые хурьяаха, Мадридтахи уулзалгые амжалтатайгаар түгэсхэхэ, Балканиие ядерна буу зэбсэггүй зоно, эб найрамдалай ба харилсаа холбооной зоно болгохо талаар һайн үрэ дүнгүүдые дары түргөөр туйлахые хүсэнэ.

СКЮ-гэй ЦК-гай ПРЕЗИДИУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИ

БЕЛГРАД. Югославиин Коммунистнуудай Союзай ЦК-гай Президиум заседани дээрээ Д. Марковичые СКЮ-гэй Уставтай зохилдуулан, ээлжээтэ жэлэй болзоогоор СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй Түрүүлэгшээр баталба.

В. УЛЬБРИХТЫН ДУРАСХААЛДА

БЕРЛИН. Германиин ба уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша Вальтер Ульбрихтын түрэһөөр 90 жэлэй ойе ГДР-эй олониитэ июниин 30-да тэмдэглэбэ.

В. Ульбрихтын хүүр дээрэ веногуудые табилгын ёһолол Берлиндэ болоо. СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонеккер болон республикын бусад хүтэлбэрилэгшэд баяр ёһололдо хабаадаа.

Вальтер Ульбрихт амин наһанайнгаа 60 гаран жэлые социализмда ба эб найрамдалда алба хэлгын хэрэгтэ зорюулһан байгаа гэжэ СЕПГ-гэй ЦК-гай орган — «Нойес Дойчланд» газетэ тэмдэглэнэ. Тэрэнэй ажал ябуулгын гол шатануудь немец хүдэлмэришэн ангиин марксистско-ленинскэ партиин түүхын гол шухала үе шатануудтай, ГДР-эй социализм байгуулгатай таһаршагүй холбоотой байна. Советскэ Союзтай аха дүү ёһоной хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоолгые хүгжөөн бэхижүүлгэ Вальтер Ульбрихтын нэрэтэй таһаршагүй холбоотой юм гэжэ газетэ бэшэнэ.

РКП-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

БУХАРЕСТ. РКП-гэй ЦК-гай пленум эндэ болоно, социалис оронуудай партиина ба гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадай Москвада болоһон уулзалга тухай мэдээсэлые зүбшэн хэлсэбэ. РКП-гэй Генеральна секретарь, СРР-эй Президент М. Чаушеску түрүүтэй Румыниин делегациин ажал ябуулгые пленум һайшаагаа.

Москвагай уулзалгада хабаадагшадай баталжа абаһан хамтын мэдүүлгэ Европодохи мүнөөнэй аюултай шэглэлые зайсуулхын, ядерна дайе сарахын тула, НАТО-гай оронуудтай үрэ түгэс хөөрэлдөөнүүдые хэхын тула бата үндэһэ һуури табина гэжэ пленум тэмдэглээ.

Социалис оронуудтай, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө бүхы дэлхэйн түрүү үзэлтэй хүсэнүүдтэй һаналаа нэгэдэлгээ саашадаашье бэхижүүлхые РКП-гэй, СРР-эй правительствын ба бүхы румын арадай шиидэнхэй байһые пленум батална.

Алжир арадай һайндэр

АЛЖИР. Национальна һайндэрөө — бэеэ дааһан байдалтай болоһоор 21 жэлэй ойе алжир арад июлиин 5-да баяр жабхалантайгаар тэмдэглэбэ.

Сүлөөлэгдэһэнһөө хойшо үнгэрһэн жэлнүүдтэ АНДР-эй ажалшад түрүү үзэлтэй общество байгуулгада горитой ехэ амжалтануудые туйлаа. Үргэн нийтэ арад зоной аша туһада орон дотор социально-экономическа ундэһэн хубилалтанууд хэгдээ. Байгаалиин гол баялигууд — нефть болон газ гүрэнэй хиналтада абтаа, гадаадын банкнууд, страховой компанинууд гүрэнэй мэдэлдэ оруулагдаа. Промышленностиин гол һалбаринууд, хара ба үнгэтэ металлурги, нефтехими байгуулагдаа. Автомобиль болон трактор бүтээлгын һалбаринууд хүгжөөгдэнэ, хүдөө ажахы, эрдэм, соёл мүн лэ хүгжөөгдэжэ байна.

Примориин гүрэнэй А. М. Горькиин нэрэмжэтэ

драматическа театрай гастроль эхилхэнь

НОМГОН ДАЛАЙН ЭРЬЕҺЭЭ

Театрай түүхые, шанар шэнжыень репертуараарнь мэдэжэ болохо юм гэжэ дэмы хэлсэдэггүй.

Улаан-Үдын харагшадай анхаралда гастролиингоо соносхолые бидэ үнинэй дэлгээһэн байнабди. Танда үнинэй танилшье, танил бэшэшье нэрэнүүд манай соносхол соо ушарһан байха.

Өөһэдыгөө мэдэжэ, танижа абаха, өөрынгөө сагые, орёо хүшэр шэнжэ шанарыень танижа абаха хэрэгтэнь харагшадтаа туһалха гээшэ театрай тон эхэ зорилгонуудай нэгэн. Имагтал энэ зорилгоһоо дулдыдан, бидэ СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат В. Распутинай «Амиды ябахадаа, һанажал яба» гэһэн повестиин удхаар найруулагдаһан инсценировкые, А. Вампиловай «Хүдөө нютагай шог зугаа», Вл. Аррогой «Харагтылши — хэн ерэбэб», А. Галинай «Ретро» гэһэн пьесэнүүдые репертуартаа оруулһан байнабди.

Классическа зохёолнуудые репертуартаа оруулхадаа, мүнөөдэр бидэнэй үмэнэ табигдаһан асуудалнуудта харюу бэдэрхэ талаар өөрсэ янзын шалгалта барнһан болонобди. Ф. М. Достоевскиин «Хайратай хүнүүд» гэжэ романаар найруулагдаһан зүжэгые, гүнзэгы В. Шекспирэй «Гурбадахи хаан Ричард» гэһэн трагедиие репертуартаа оруулһамнай, олон жэлэй туршада харагшадые баясуулһан байна. Энэ хадаа мүнөө үеын амисхалтай холбожо шадаһыемнай, зохёохы хүдэлмэрилэгшэдэймнай уран бэлигэй үндэр хэмжээндэ байһые гэршэлээ ха юм. А. М. Горькиин «Наранай хүүгэд» гэһэн пьесээр найруулагдаһан зүжэг мүн лэ репертуартамнай удаан саг соо ябаа. Харин манай театр 50 жэл соо энэ зохёолшын нэрые нэрлүүлжэ ябана. «Наранай хүүгэд» гэжэ зүжэгэйнгөө түлөө манай театр СССР-эй Соёлой министерствын шанда хүртэһэн байна.

Итальян драматург Эдуардо Де Филиппо гэгшын «Цилиндр» гэжэ трагикомедиие, француз драматург Альфред Жери гэгшын «Зургаадахи дабхар» гэжэ мелодрамые, Робер Том гэгшын «Дурлаһан найман эхэнэр» гэһэн социальна детективые репертуартаа оруулхадаа, урда тээнь ороной театрнуудта олон удаа табигдаһаншье һаа, удха шанараа мүнөөшье гээгээгүй зохёолнуудые өөрынхеэрээ найруулан табиха гэжэ оролдоһон байнабди. Баруун ороной драматургиһаа манай репертуарта оруулагдаһан зохёолнуудта Ив Жамиак гэгшын «Месье Амилькар» гэһэн зохёол нэмэри болгогдон табигдаа. Тус зохёол хадаа Франциин театральна нэгэ сезондо эрхим бүтээл гэжэ нэрлэгдэһэн байгаа.

Һайн һайхан сэдьхэлтэй, эрэлхэг зоригтой Чинчрак хүбүүнэй нэрээр грузин драматург Г. Нахуцришвили өөрынгөө хүхюун удхатай онтохые нэрлэһэн байна. Энэ хүбүүнэй ушаралта ябадалтай эдир харагшад танилсаха юм. Мүн баһа С. Прокофьева, Г. Сапгир гэгшэдэй «Арюун гоохон Василиса» гэһэн пьесэ мүн лэ манай репертуарта бии. Ород арадай онтохонуудай удхаар найруулагдаһан тус зүжэг хадаа Алас Дурнын артистнуудай эдир харагшадтаа бэлэглэһэн бэлэгүүдэй нэгэн болоно.

Актёрнуудай, режиссёрнуудай, уралан шэмэглэгшэдэй өөрсэ янзын зохёохы ажалай ашаар театр бүхэн өөр өөрын шарайтай байдаг. Манай зохёохы ажалшадай коллективые РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Е. Д. Табачников толгойлно. Тэрэнэй найруулан табиһан зүжэгүүд («Хайратай хүнүүд», «Наранай хүүгэд», «Гурбадахи хаан Ричард», «Зургаадахи дабхар») театраймнай зохёохы ажалай гол шэглэлые тодорхойлдог юм. Манай театр хадаа харагшадай ухаан бодолые, сэдьхэлэй утаһые дайраха гэһэн зорилго урдаа табидаг. Залуу режиссёрнууд Л. Н. Анисимов, В. В. Толкачев (бараһдаа Москвагай театральна дээдэ һургуули дүүргэһэн нүхэд) гэгшэд нэгэл шугамые баримталдаг.

Уран шэмэглэгшэд Т. Н. Сельвинская, В. Е. Валериус, К. В. Шимановская гэгшэд өөр өөрын гартай, өөр өөрын шадабаритай.

Манай актёрнууд Улаан-Үдэдэ түрүүшынхеэ ерээгүй. Анха түрүүн манай театр 1976 ондо Улаан-Үдэдэ гастролёо үнгэргөө һэн. Бидэнэй асарһан шэнэ зүжэгүүдые харахадаа, таанарта танил болоһон РСФСР-эй габьяата артистнууд А. В. Бугреев, Т. М. Данильченко, В. Н. Ильясов, В. А. Калинченко, В. Я. Мялка, В. В. Никитин, Е. А. Соловьева, Л. В. Сорока болон бусад актёрнуудай уран бэлигтэй нилээд хүгжэһые ойлгохо байхат. Бидэнэй дунда шэнэ нэрэнүүд бии болонхой. Тэдэнтэй золгоходоо, мүн лэ таанар баярлаха байхат.

В. ПОДЛЕСНАЯ,
театрай литературна талаар ахамад режиссерой туһалагша.

«МАГИСТРАЛИИН ГАЛНУУД» БАЯСУУЛБА

Заншалта болоһон энэ һайндэрэй концертнүүдтэ хүн зон олоороо суглараа, үлүү билет һурагшалһан искусствада дуратайшуул баһал үсөөн бэшэ һэн. Түрэл Буряад оронойнай агуу ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан «Магистралиин галнууд» гэһэн искусствын фестивалиин концертнүүд Буряадай АССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ стадион дээрэ тон амжалтатайгаар үнгэргэгдөө.

...Сагаан саһандал бамбагар хурьганай арһаар хүбөөлэгдэһэн буряад малгайтай басагад, гоё һайхан угалзануудые хээлэн оёһон тэрлигүүдтэй хүбүүд ёохор хатарба. Энэ хадаа гүрэнэй дуу, хатарай «Байгал» ансамблиин хабаадагшад энэ номероор концертын программые нээгээ. Стадионой тэг дунда байгуулагдаһан эстрадна талмай (сценэ), тээшэ бүхы хүнүүд шэртэнхэйнүүд, искусствын эди шэдитэ хүсэн тэдэнэй анхарал татана ха юм. С. Туликовай «Эхэ орон» гэжэ дууе СССР-эй арадай артист Ким Базарсадаев дуулаба.

Эхэ оронойнай зүг бүхэнһөө ерэһэн артистнууд республикын ойн баярта үдэрнүүдтэ хабаадаха, ажалшадтай хамта энэ һайндэрые тэмдэглэхэ хүсэлтэй байһанаа харуулаа. Украина, Латви, Туркмени, Москва болон бусад хотонууд... Киевэй оперо болон баледей театрай солист, СССР-эй арадай артист Анатолий Соловьяненко украин, ород арадай дуунуудые тон гоёор дуулажа, стадион дээрэ сугларагшадай һайшаал магтаалда хүртөө. Борис Резнигэй хүтэлбэрилдэг «Эолика» гэһэн дуунай-инструментальна бүлэг (Ригэ) олон хоолойн аялга ниилүүлэн дуулажа, мүн лэ бэрхээр хатаржа шададаг байна гэжэ харагшад сэгнээ. Мэдээжэ композитор Раймонд Паулсын дуунуудай дээжэ болохо зохёолнуудые, нэрлэбэл, «Хүхэ лён», «Барабан тухай дуун», «Миллион улаан розонууд», бусад дуунуудые «Эоликын» гэшүүд гүйсэдхөө. Туркмениин түлөөлэгшэ Сосон Акбашев «Хүхюун һалхин» гэжэ бултанда танил болоһон дууе шагнагшадтаа зорюулһан байна. Мүн тиихэдэ манай филармониин «Сэлэнгэ» гэһэн эстрадна бүлэг «Хатарай багша» гэжэ шог ёгтото хатар харуулаа.

Фестивалиин концертнүүдтэ элдэб жанрнууд шагнагшадай, харагшадай анхаралда дурадхагдаа. Дуун, шог ёгтото мүрнүүд, хатар, пантомима... Телевизорээр бидэнтэй ходо уулзадаг артистнууд олон байгаа. Елена Шестакова, РСФСР-эй габьяата артист Олег Кирюшкин гэгшэдэй «Басаган ба шар» гэһэн пантомимын концертнэ номер үнинэй мэдээжэ болонхой.

Ленинскэ шангай лауреат, совет дуунай конкурсын лауреат «Контраст» гэжэ дуунай инструментальна ансамблиин, «Дуунтай ажабайдалдаа» гэһэн телевизионно конкурсын лауреадууд Наталья Ваврын, Павел Бабаковой, манай баледэй мэдээжэ артистнууд Лариса Сахьянова Алексей Павленко хоёрой «Агуу гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ баледһээ адажио) гүйсэдхэһэн номернуудые эндэ сугларагшад халуунаар угтаа гэжэ тэмдэглэхээр.

Концертын программада шог ёгтото сценкэнүүд, номернууд олон байгаа. Артистнууд Виктор Чечерин, Роберт Загузский, Роман Казаков, Илья Алейников, Елена Шпак, Лидия Семенова гэгшэд наада зугаагаараа улад зониие хүхеэгөө. Плангаяа Александр Сулишевский гансаараа концертдэ хабаадагшадые, тодорхойлбол, конферансьеес, дуулажа байһан хүбүүе, Италиин мэдээжэ дуушан Челентаные, совет дуушан Леонтьевые һажаан дууряажа, харагшадай үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө юм.

Владимир Винокур... Энэ артистые мэдэхэгүй хүн үгы ёһотой. А. Аркановай зохёолые, мүн мэдээжэ артистнуудай маяг, абари занғые, хоолойе тон һайнаар һажаажа, халуун альга ташалгаар угтагдаа. Эдэ хадаа дуушад Н. Гнатюк, Л. Лещенко, Т. Мяги гэжэ хараһаар лэ шагнагшад таниха юм.

«Сектор» гэжэ дуунай-ин-

ДҮРБЭДЭХИ, БҮХЭСОЮЗНА

Эдиршүүлэй дунда шатараар түрүү һуури эзэлхын түлөө бүхэсоюзна дүрбэдэхи фестивальда союзна болон автономито республиканууудай, хизаарнууд болон ба областьнуудай 40 команда хабаадаһан байгаа. Кострома хотодо болоһон энэ мүрысөөн швейцарска гуримаар үнгэргэгдөө.

Авиационно заводой «Забайкалец» гэжэ спортклубай эдир шатаршад эндэ манай республикын нэрэ хүндые хамгаалһан байна.

Манай шатаршад түрүүшын наадаанда Воронежой хоёрдохи командые 3,5:1,5 тоотойгоор шүүгээд, удаадахи уулзалгадаа Горький хотын түлөөлэгшэдтэ 0,5:4,5 тоотойгоор шүүгдэшэбэ. Гурбадахи наадаанда Таджикай шатаршадые 4,5:0,5 тоотойгоор илабашье, Нижний Тагил хотын эдир спортсменүүдтэ 1,5:3,5 тоотойгоор булигдаһан байгаа.

Удаань Саратовай болон Костромагай командануудые адли тоотойгоор — 3:2 илаба. Долоодохи уулзалгада Пермь хотын командада 1:4 тоотойгоор шүүгдэбэшье, һүүлшын хоёр наадаанда Ижевскын, Костромагай хоёрдохи командануудтай тэнсэһэн байха юм. Тиигэжэ юһэн наадаанай дүнгүүдээр манай шатаршад 22 очкотойгоор дундуур һуури эзэлбэ. Энэнь нимэ ехэ мүрысөөндэ түрүүшынхеэ хабаадаһан манай эдир шатаршадай яһала һайн үрэ дүн гээшэ.

Манай командаһаа Максим Усольцев 7 очко абажа, өөрынгөө хюлгэ дээрэ бронзо медаляар шагнагдаһаа гадна, нэгэдэхи разрядай норматив дүүргэв. Басагадай дундаһаа Нина Касторнова 4,5 очко абажа, хоёрдохи разрядай нормо дүүргэһэн байха юм.

Л. АРАНЗАЕВА.

АЛИН БЭ ХҮДӨӨГ...

Һурагшадай дунда хүнгэн атлетикээр Алас Дурна зүгэй зонын спартакиада Владивосток хотодо дүүрэбэ.

Эдэ мүрысөөнүүдтэ хабаадахадаа, манай республикын эдир хүнгэн атледүүд эрхим бэрхэ гурбан коллективтэ гартажа, дүрбэдэхи һуури эзэлбэ. Сэхыень хэлэхэдэ, һүүлшын зүйл болотор ямар командын хоёрдохи һуури эзэлхэ байһанинь мэдэгдээгүй байгаа.

4x100 метртэ эстафетэ дамжуулгатай урилдаан бүхы юумэ шиидхэбэ. Манай хүбүүд эндэ гартажа, шангай һуури эзэлжэ шадабагүй. Зүгөөр хүбүүд, басагадаймнай туйлаһан үрэ дүнгые урагшаа алхам болоно гэжэ тоолоһтой. Урдандаа манай һурагшад 7-дохи һууриһаа дээшэ гарадаггүй һэн.

Манай республикын гурбан хүн, тусхайлбал, тренернүүд П. К. Михалев болон В. Н. Аверковэй һурган һоридог хүүгэдэй спортын 1-дэхи һургуулиин һурагшад һайн үрэ дүнгүүдые туйлажа, РСФСР-эй һурагшадай спартакиадын түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ.

Сергей Журавлев 1500 метрэй урилдаанда 4 минута 08,9 секунда саг харуулжа, спартакиадын чемпион болоһон байха юм. Таня Гуринова 1500 метртэ 4.32,3 минута сэг харуулжа, амжалта туйлаа. Алексей Насонов, дабалтатай 1500 метртэ урилдахадаа, 4 минута 22,0 секунда сагтайгаар шалгарһан байна.

Таня Воронина — 1500 метртэ, Таня Панькова — 200 метртэ, Сережа Зотов 5 мянга метртэ урилдаха-

ЗУНАЙ ДУНДА ҺАРА

Үнгэрһэн июнь һарамнай 1961 оной июнь һарые эжэлүүдгүй һануулна. Юуб гэхэдэ, тиихэдэ эгээл нимэ һэрюубтэр хүйтэн байгаа бшуу. Һарын туршада агаарай дунда зэргын температура урда жэлнүүдэйхидэ орходоо 2—4 градусаар доошоо байба.

Хойто ба зүүн хойто зүгһөө үлеэһэн һалхинһаа болоһо, хүйтэн байгаа.

Атлантическа далайн зүгһөө дулаан, шиигтэй агаар зундаа СССР-эй газар дайда руу туугдадаг гээшэ. Теэд мүнөө зун баруун зүгэй дулаан манай нютаг хүсэд хүрэжэ ерээгүй байһаар.

Зунай дунда һара — июль дулаан байхаар хүлеэгдэнэ. Һарын дунда зэргын температура 14—19 градус дулаан байха гэжэ бэгсаагдана.

Саг зуурын аадар бороо түрүүшын арбан хоногой тэн багаар, хоёрдохи ба гурбадахи арбан хоногуудай эхин ба һүүл багаар адхарха юм.

Агаарай дунда зэргын температура һүниндөө 6—11 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ. Үдэртөө 20—25, зарим үдэрнүүдтэ 25—30 градус хүрэтэр халуун байха.

Н. АФОНИНА,
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин директор.

СПОРТ · спорт · СПОРТ · Спорт · СПОРТ

КРАСНОЯРСКЫНХИД ШАЛГАРАА

Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойдо зорюулагдажа, эдир шатаршадай «Байгалай толон» гэжэ фестиваль Улаан-Үдэдэ болобо. Энэ мүрысөөндэ арба гаран команда хабаадаһан байна.

Красноярск хотын эдир шатаршад жэгдэ һайнаар мүрысэжэ, эртэ урдын энэ наадаанда дуратайшуулай магтаал, һайшаалда хүртэбэ. Тэдэнэр долоон уулзалгада илалта туйлаа. Имагтал нэгэ наадаанда Благовещенскын командатай 2,5:2,5 тоотойгоор тэнсэһэн байха юм. Тиигэжэ тэдэнэр 30,5 очкотойгоор түрүү һуури эзэлжэ, дамжуулгын кубогаар, нэгэдэхи шатын дипломоор шагнагдаба.

Благовещенск хотын нэгэдэхи команда илагшадһаа 3 очкогсор гээгдэжэ, хоёрдохи һуури эзэлээ. Шэтын нэгэдэхи командын эдир шатаршад 23,5 очкотойгоор гурбадахи шанда хүртэһэн байха юм.

Долоон команда табиһан манай шатаршад алин гээшэб? 1-дэхи ДЮСШ-гай команда Прокопьевскын эдиршүүлдэ гартажа, табадахи һуури эзэлбэ. РСФСР-эй оло дахин чемпион байһан, уласхоорондын мастер Р. Г. Нежметдиновэй дурасхаалда зорюулагдаһан мүрысөөндэ хабаадахаяа манай бэлигтэй бэрхэ эдир шатаршад Казань хото ошоһон байгаа гэжэ энэ урагшагүйдэлгые зарим тэды сагааруулжа болоно. Сэхыень хэлэхэдэ физическэ культура болон спортын республиканска комитет энэ мүрысөөнэй календариие буруугаар табиһан байгаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Л. ГАРМАЕВА.

ГАБШАГАЙ ЗУРГААН

Дээдэ һургуулинуудай спортклубуудай суглуулагдамал командануудай дунда хүнгэн атлетикээр Ураал, Сибирь болон Алас Дурна зүгэй зонын мүрысөөн Владивосток хотодо болобо. 28 команда энэ мүрысөөндэ хабаадаһан байгаа. Зүүн Сибиринн технологическа болон Буряадай багшанарай институдуудай спортклубууд манай республикые түлөөлбэ.

Бороо хуратай байһан дээрэһээ тиимэ үндэр үрэ дүнгүүд туйлагдаагүй, гэбэшье Зүүн Сибириин технологическа институдай студентка Ольга Козлова 100 (12,2 секунда) болон 200 метрэй урилдаанда илажа гараһан байна. Энэ институдай түлөөлэгшэ Юрий Родионов копье 58 метр 82 сантиметртэ шэдэжэ, түрүү һуури эзэлбэ. ВСТИ-гэй студентка Тамара Цой, 3 мянган метртэ урилдахадаа, бронзо медаляар шагнагдаа.

БГПИ-гэй студент Виктор Кобылкин дабалтатай 3 мянган метрэй урилдаанда 9 минута 08,2 секунда саг харуулаа. Тэрэнэй нүхэр Владимир Вихарев 100 метрые 10,9 секунда соо гаталһан байна.

Нигэжэ Улаан-Үдэ хотын спортклубуудай габшагай зургаан түлөөлэгшэд дээдэ һургуулинуудай суглуулагдамал командануудай дунда РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө Челябинск хотодо үнгэргэгдэхэ түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ.

А. ЛАЗАРЕВ.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотонуудай июниин 25-да үнгэргэгдэһэн 26-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«49-һөө 6-ень тааха спортлото»: 966.789 билет ороо.

Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (30 карточка) таагшад — 3.074 түхэриг, дүрбэн номер (1.779 карточка) тааһан хүнүүд — 68 түхэриг, гурбан номер (31.785 карточка) таагшад 6 түхэриг абаха байна.

«36-һаа 5-ень тааха спортлото»: 5.696.740 билет ороо.

Табан номер (23 карточка) тааһан хүнүүд —10.000 түхэриг, дүрбэн номер (3.756 карточка) таагшад —192 түхэриг, гурбан номер (145.346 карточка) тааһан хүнүүд 9 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 26-дахи тиражай шүүбэрнүүд июлиин 6-һаа августын 6 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖ

««Спортлотонуудай» июлиин 2-то үнгэргэгдэһэн 27-дохи тираж.

«49-һөө 6-ень тааха»: 11 — волейбол, 16 — мори урилдалгын спорт, 31 — фехтовани, 40 — бадминтон, 42 — уһан дээрэ санаар урилдалгын спорт, 49 — даам.

«36-һаа 5-ень тааха»: 2 — биатлон, 9 — велоспорт-шоссе, 27 — һур харбалга, 28 — мэргэн буудалга, 35 — шайбатай хоккей.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Хонидые шахан таргалуулга» — түрүү бэшэг. «Республикымнай ажалай эршэ» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. ТАСС-ай һүүлэй шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. Шухала асуудал. «Һайн шанартай тэжээл хэрэгтэй» — Ф. Бадеевагай, В. Бекетовагай статья. Мал ажал — онсо шухала һалбари. «Ажа-

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55— Дамжуулгын программа. 9.30—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«За синими ночами» (1, 2-дохи серинүүд). 12.05—Киногоор аяншалагшадай клуб». 13.05—һүүлэй һонин. (13.10 хүрэтэр). 15.15—һүүлэй һонин. 15.35—«Түсэбтэ табан жэл—хүн бүхэнэй хэрэг»—баримтата фильм. 16.30—КНДР-эй уран һайханай коллективүүдэй концерт. 16.50—Ород хэлэн. 17.20—«Пионерия» — —киножурнал.

Улаан-Үдэ. 17.30 — «Хаана түбхинэхэб?»—киноочерк. 17.40 «Байгал». 18.10—Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойдо зорюулагдана. «Хуби заяамни» (5-дахи дамжуулга). «Хүгжэн хубилһан хизаар оромнай».

Москва. 18.45—«Партии тухай. РСДРП-гэй II съездын 80 жэлэй ойдо коллективизаци. «Буразда». 19.30 — Баримтата фильм. 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00—Ажалаарнь алдар соло. 20.30 —«Москва мүрэн дээрэ үүрэй толон сасаба»—кино-зураглал, 20.35—СССР-эй арадай артист Евгений Лебедев. «Актер тухай һанамжанууд». 22.00 — «Время». 22.30—«Овод»—Э. Войничой романаар найруулагдаһан гурбан серитэй уран һайханай телефильм. «Дурасхаал». 23.35—«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». (23.50 хүрэтэр)

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.40—Г. Успенскиин зохёолнуудһаа. 10.40— «Эрдэм наукын ба ажабайдал». 11.05—Баримтата фильмүүд. 11.45—М. Пришвин. «Байгаалиин календарь». 12.25 —«Немец хэлэн (Iдэхи жэлээ һурагшадта). 12.55—«Каникулы Кроша» (3-дахи сери). 14.05 — «Эдиршүүлэй симфони» — фильм-концерт. 14.35—«Москвагай комсомолой ажал хэрэгүүд». 15.20—«Баяртай, амар мэндэ, волейбол!»—баримтата фильм. 15.40—Совет Армиин дуунууд. 16.40—һүүлэй һонин.

Улаан-Үдэ. 16.45—Үхибүүдтэ —мультфильмнүүд.

Москва. 17.30—«Дохёогоо үгыт горнистнар!». 18.15 — Спортын долоон хоногой һонин.

Улаан-Үдэ. 18.45—«Таанадта, агитаторнууд ба политинформаторнуудта». 19.05—«Эхэ орондоо туһалнабди»—һурагшадта дамжуулга. 19.35—Соносхолнууд. 19.45—«Охин булагууд»—киноочерк. 20.15 — «Тарялан дэзгүүр сахалинууд ниидэнэ» баримтата фильм. 20.25—«Командировка за сервисом». — баримтата фильм.

Москва. 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул!». «Приключения слонят»—мультфильм. 21.15—Ф. Гладковой зохёохы ажалай шатанууд. 22.00—«Время». 22.30—Бултанай хүгжэм. 23.50—«Алазань» гэжэ горхон бии юм»—баримтата телефильм. 24.00—Футболоор СССР-эй чемпионат. ЦСКА—«Пахтакор» (01.45 хүрэтэр).

Редактор Р. Б. ГА...

«Буряад үнэн», «Правда Бурятии» ба... газетэнүүдэй редакцинуудай хүдэлмэр... Журналистнуудай холбооной правлени... ретарь Ц-Д. Н. Дугаровай хайрата эх...
ЛХАМА БУЯНТУЕВНА...
наһа бараһан ушарһаа гэр бүлынхидтэ... зэгы шаналалаа мэдүүлнэ.

Хүдөөлүүлгэ июлиин 6-най 11 часһаа... Куйбышевай нэрэмжэтэ үйлсэ, 29-дэхи... тираһаа.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ 23 редактор 2-50-96 приемная — 2-54-54 зам редактора 2-68-08 зам редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-... пропаганды — 2-56-23 промышленности и строительст... ва — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-3... 2-63-86 советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2—60—91, переводов — 2-54-93 ... сем и селькоров — 2-67-81 корректорская — 2-... выпускающие — 2-35-95. отдел объявлений — 2-65-54

Республиканская типография ...ственного комитета Бурятской ... делам издательств полиграфии ...ной торговли г. Улан-Удэ, ул. Л... Н-03511. Заказ № 155. Инде...